

Romanos

Juu' la- ga' sih' Paa' kih' øøh' jne' hi- chaa- Roma

¹ Jnä' Paa' jmeen' ta' kih' Jesucristo, na- hñaan' laan' apóstol, lä' ja- ma- na- lleehn' kwan' ju' hmëe' kih' Dio. ² Ga' bääh- Dio hñii' kyaah' dsa- kyaay' hi- ga' ngëe' juu' kiyh' llo' joo' he- kway' ju' hmëe' la-. Jee' ma- na- sih- juu' ja-, la' na- jngii' go- te. ³ Jee' na- sih- ja- jäh' ha- lä' ja' joo', he' ba' Jesucristo Dsa- jøøh' jnän'. Ga' laay' sa' ju- kih' David ma' ga' laay' dsa- jmi- gyuu'. ⁴ Hi' kyaah' be' kih' Jmi- lle' Na- jngii' ga' lä' jnä' laay' Joo' Dio, kih' he- ga' lä' jiiyh' jee' kih' hi- na- juu'. ⁵ Hi' ta' la' kyaah' Jesucristo ga' jmee' Dio llu' dsë' kyaah' jnääh', ga' hñay' jnääh' laa' jnääh' apóstol mah' kwa' jnääh' juu' kiyh' lä' kaa- lä' juh' jmi- gyuu', mah' wa' lä- dsoo' dsë' dsa- kih' Jesús hi- wa' mi- teh' dsa- juu' kiyh', lä' ja- jmee' dsa- juuh- kiyh'. ⁶ Hi' jee' kih' lä' jëe' dsa- he' ma- laah' hnäh' kwaat~, ma- na- teeh' hnäh' mah' leeh' hnäh' kyaa' Jesucristo.

⁷ Siin' kyah' hnäh' hi- tääh' jwii- Roma. Pero hnää' Dio hnäh' hi- na- teeh' hnäh' mah' leeh' hnäh' hi- na- jngëe'.

Ngiiin' kih' Dio hi- laa' Täa' jnän' hi- ngiiin' kih' Jesucristo Dsa- jøøh' jnän' wa' kway' he- llu' kyah' hnäh' hi- wa' jmeey' hii' ti' kyah' hnäh'.

⁸ To- nē' kwan' ti' hmaah' kih' Dio kwaat~ kyah' hnäh' lä' jëe' hnäh'. Kwan' ti' hmaah' kiyh' ta' la' kih' Jesucristo, kih' he- ma- nuu' dsa- lä' kaa- jmi- gyuu' he- ma- heeh' hnäh' kih' Jesucristo. ⁹ Jmeen' ta' kih' Dio, lä' kaa- tuh- dsën' kwan' ju' hmëe' kih' joo', he- ja- Dio jmee' dsoo' kin' he- lä' ma- dsooh- ja- ba' dsën' hnäh' lä' jëe'

jiih~ ma' chuun' kyaayh'. ¹⁰ Chuun' kyaah' Dio mah' wa' jëen' che' kway' jwë' kin' na' na'jëen' hnäh'. ¹¹ Peer' hnoon' na'jëen' hnäh' na'kan' miih' he' llu' he' kwa' Jmi'llë' kih' Dio mah' lä'cha' cha'ga'miih' be' kyah' hnäh'. ¹² Lä'ja' lä'cha' be' jnän' kwee' lä'llu' he' ma'dsoo' hoh' hnäh' ja'ba' lä'koh' jnä'.

¹³ Hnoon' lä'ngëeh' hnäh' øøhn', joh' jiih~ sa' ga'jmeen' huu'dsë' na'jëen' hnäh' pero lä'jiih' na' sa' hii' kwa' jä' kin' niin'. He' hnoon' lä'jnä' ta' kin' jee' kyah' hnäh' lä'koo' ga'la' jee' kih' jee' lä'jëe' dsa' hi' sa' laa' judiu. ¹⁴ Kih' griego hi' kih' hi' tääh' jee' jyoh' uu' ga', hi' kih' hi' kyuuh~ hi' kih' hi' sa' kyuuh~ ka'läh' na'laan' hmooh' na'kwan' juu' kih' dsa' he'. ¹⁵ Lä'ja' ma'ra' he' hee' ba' dsën' niin' na'kwan' ju'hmëe' kyah' hnäh' hi' chaa' Roma ka'läh'.

¹⁶ Sa' cha' la' o'hiih' kin' kyaah' ju'hmëe' la'. Juu' la' kye' be' kih' Dio mah' lää' lä'jëe' hi' dsoo' dsë', la' kih' judiu to'në', hi' ja'ba' lä'ja' la' kih' hi' sa' laa' judiu ka'läh'. ¹⁷ Kyaah' juu' la' dsa'lä'jnä' ha' lä'jmee' Dio hwëe' dsa' lluu' cha'nëy'. La' kyaah' he' ma'dsoo' dsë' jné' hi' hnøø' lä' ma'dsoo' ja'ba' dsë' jné', lä'koo' na'sii': "Hi' lluu' he', kyaah' he' ma'dsoo' dsëy', jmee' chaay'."

Dsëe' dsoo' dsa' jmi'gyuu'

¹⁸ Ñe' ba' jné' lä' ga'të' jee' gya' Dio gwa' he' ya'jëe' dsëy' kih' lä'jë' he' sa' hä' ta' hi' lä'jë' dso'kye' he' jmee' dsa'. Jëeh' he' hliih' ja' ha' kih' ju'dsoo'. ¹⁹ Jnä'hä' cha' he' kyaah' lä'kyuuh~ dsa' kih' Dio, jëeh' ma'mi'jnää' bih' jää'. ²⁰ Ma'ke' sa' tëe' jné' jëen' Dio pero lä' ma' ga'nøø' jmi'gyuu', ma'ra' he' lii' ba' ha' lä'laay'. Kyaah' lä'jë' he' ga'jmeey', he'ja' jnä'hä' ba' chaa' Dio hi'

lä⁺ja⁻ cha⁻ tää⁺ ba⁺ be⁺ kiyh⁺. He⁻ja⁻ sa⁺ le⁺ jäh⁺ dsa⁻: “Sa⁺ man⁺ che⁺ chaa⁻ Dio”. ²¹ Ma⁺ ñe⁻ bih⁺ chaa⁻ Dio, pero sa⁺ ga⁺ jmääy⁺ jøøh⁺ lä⁺ hnøø⁺ kiyh⁺, ni⁺ sa⁺ ga⁺ kway⁺ ti⁺hmaah⁺ kiyh⁺. He⁻ ga⁺ jmeey⁺ dsa⁻ lä⁺ja⁻ ga⁺ hee⁺ go⁻te⁻ huu⁺dsē⁻ kih⁺ dsa⁻, ga⁺ lä⁺ hweh⁺ dsēy⁺, he⁻ja⁻ ga⁺ jlē⁺ go⁻te⁻ huu⁺d-sē⁻ kiyh⁺. ²² He⁻ jäh⁺ bih⁺ cha⁻ cha⁻miih⁻ huu⁺dsē⁻ llu⁺ kiyh⁺ pero cha⁻ga⁺miih⁻ taa⁻ bih⁺. ²³ Lla⁻ he⁻ ma⁺ jmeey⁺ juu⁺ kih⁺ Dio hi⁻ sa⁺ llaa⁺ jmi⁺ kih⁺, ga⁺ jmeey⁺ juu⁺ kih⁺ heeh⁺ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ dsa⁻ juu⁺, kih⁺ ta⁺ jah⁺, kih⁺ jah⁺ kyē⁺ goo⁻ ti⁺ hi⁺ kih⁺ jah⁺ hi⁻ sēēh⁻ hñii⁺ hwa⁺.

²⁴ He⁻ja⁻ ga⁺ kwa⁺ Dio jwē⁺ ngēey⁺ hñiiy⁺ jmeey⁺ he⁻ ga⁺ jyoh⁺ he⁻ hee⁺ dsēy⁺ lä⁺jiih⁺ ga⁺ heey⁺ hñiiy⁺ kaayh⁻ dsa⁻ kyaayh⁺. ²⁵ Ga⁺ be⁺ dsa⁻ ju⁺ dsoo⁺ kih⁺ Dio mah⁺ ga⁺ taayh⁻ kyaah⁺ juu⁺ ta⁻juu⁺. Ga⁺ jmeey⁺ juu⁺ kih⁺ lä⁺ jē⁺ he⁻ ga⁺ jmeey⁺ Dio, lla⁻ he⁻ ma⁺ jmeey⁺ juu⁺ kih⁺ hi⁻ ga⁺ jmeey⁺ lä⁺ jē⁺ he⁻ cha⁻. Hi⁻ he⁺ he⁺ Dio hi⁻ na⁻ jää⁺ lä⁺ jē⁺ joh⁺ jmi⁺ cha⁻. Wa⁺ la⁺ lä⁺ja⁻.

²⁶ He⁻ja⁻ ga⁺ kwa⁺ Dio jwē⁺ ngēey⁺ hñiiy⁺ jmeey⁺ lä⁺ jē⁺ he⁻ lla⁺ dsēy⁺ he⁻ la⁺ o⁻hih⁺. Lla⁻ he⁻ ma⁺ jmeey⁺ dsa⁻ mē⁺ lä⁺lle⁺ kih⁺, ga⁺ kaayh⁺ dsa⁻ mē⁺ dsa⁻ kyaayh⁺. ²⁷ Hi⁺ ja⁻ ba⁺ lä⁺ja⁻ ga⁺ jmeey⁺ dsa⁻ ñuu⁺h⁻ ka⁻läh⁺. Sa⁺ ga⁺ jmeey⁺ lä⁺lle⁺ kih⁺ kyaah⁺ dsa⁻ mē⁺, ga⁺ jmeey⁺ ga⁺ ngēē⁺ jwēē⁺ he⁻ ga⁺ jyoh⁺ he⁻ hee⁺ dsēy⁺, kaayh⁻ he⁺ ba⁺ dsa⁻ ñuu⁺h⁻ dsa⁻ kyaayh⁺. He⁻ja⁻ ba⁺ ja⁺ nē⁺ kiyh⁺ dso⁺ jwi⁺ lä⁺ hnøø⁺ kiyh⁺ kyaah⁺ jwē⁺ hliih⁺ he⁻ tääy⁺ ja⁻.

²⁸ Sa⁺ ga⁺ jmää⁺ kiyh⁺ ma⁻ lä⁻ kyuy⁺ Dio, he⁻ja⁻ ga⁺ kwa⁺ Dio jwē⁺, he⁻ ga⁺ hee⁺ go⁻te⁻ huu⁺dsē⁻ kiyh⁺ mah⁺ wa⁺ jmeey⁺ ga⁻juh⁻ lä⁺ jē⁺ he⁻ sa⁺ jmää⁺ ta⁺. ²⁹ Ma⁻ ngēē⁺ jwēē⁺ jmeey⁺ he⁻ hliih⁺, hi⁻ mē⁺ hi⁻ ñuu⁺h⁻ hi⁻ kaah⁻ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻, jmeey⁺ hñaa⁻ dsēy⁺, hee⁺ dsēy⁺ liyh⁺ lä⁺ jē⁺ he⁻ ga⁺ cha⁻, sa⁺ lluy⁺ go⁻te⁻, wi⁺ dsēy⁺, jngēeyh⁺ dsa⁻,

hneey⁻, mi⁻gaay⁺ dsa⁻, hñaa⁻ dsëy⁺. ³⁰ Koo⁻ he⁻ sa⁺ tih⁻ dsëy⁺ ba⁺ lä⁻jë⁺, hlëeyh⁺ wi⁺ kih⁺ dsa⁺, sa⁺ hnäay⁺ Dio, sa⁺ jii⁻ kiyh⁺ he⁻ jmeey⁺ kih⁺ jñah⁺, jmäay⁻ hñiiy⁺ jøøh⁺, taayh⁺ ngëë⁺, hnooyh⁻ ga⁺ jyoh⁺ he⁻ hliih⁺, chaayh⁻ kyaah⁺ cho⁺ jmiiy⁻. ³¹ Sa⁺ hii⁻ lä⁻ngëëy⁺, sa⁺ mi⁻tey⁺ juu⁺ kiyh⁺, sa⁺ hnäay⁺ dsa⁻, sa⁺ hnøøy⁺ jëeyh⁻ juu⁺, sa⁺ lä⁻ñih⁺ dsëy⁺. ³² Hi⁻ ma⁺ke⁺ ma⁻ñe⁻ bih⁺ he⁻ lla⁺ Dio ta⁺ kih⁺ hi⁻ jmee⁺ lä⁻ja⁻, lle⁻ kih⁺ juuy⁺, pero dsa⁻ he⁻, sa⁺ lee⁺ kiyh⁺ he⁻ jmeey⁺ lä⁻ja⁻, hnøøy⁺ mah⁺ jmee⁺ jñah⁺ ka⁻läh⁺.

2

Kyaah⁺ ju⁺ dsoo⁺ lla⁺ Dio ta⁺

¹ He⁻ja⁻ sa⁺ cha⁻ le⁺ jawah⁺: “Sa⁺ dsëën⁻ dsoo⁺”, hne⁻ hi⁻ ka⁻ kwaat⁻ kih⁺ dsa⁻ kyaah⁺, wa⁺ laah⁺ he⁻ laah⁺ hne⁻. Kih⁺ he⁻ kah⁻ kwaat⁻ kih⁺ dsa⁻ kyaah⁺, he⁻ bääh⁺ hñaa⁺ ba⁺ hne⁻ ja⁻. Jëeh⁺, ja⁻ba⁺ he⁻ jawah⁺ sa⁺ llu⁺, ja⁻ba⁺ he⁻ ja⁻ jmeeh⁻ hñaa⁺ ka⁻läh⁺. ² Ñe⁺ ba⁺ jne⁺, Dio ngiih⁺ kwaat⁻ kih⁺ hi⁻ jmee⁺ lä⁻ja⁻ hi⁻ lä⁻koo⁻ la⁺ ju⁺ dsoo⁺ kiyh⁺ llay⁺ ta⁺. ³ Hne⁻ hi⁻ ka⁻ kwaat⁻ kih⁺ dsa⁻ kyaah⁺ mah⁺ jmeeh⁻ ba⁺ hne⁻ ka⁻läh⁺ he⁻ jawah⁺ sa⁺ llu⁺, ¿che⁺ laah⁺, sa⁺ ka⁺ Dio ju⁺ dsoo⁺ kyah⁺? ⁴ Ta⁺ koo⁺ ba⁺ jmeeh⁻ lä⁻koo⁻ te⁺ he⁻ llu⁺ dsë⁺ Dio kyaah⁺ jne⁺. Ha⁻ koh⁺ sa⁺ jøh⁻ dsëy⁺ hi⁻ cha⁻ miih⁻ be⁺ dsëy⁺ kyaah⁺ jne⁺. ¿Che⁺ sa⁺ jëeh⁺ he⁻ tëeh⁻ Dio hne⁻ mah⁺ wa⁺ lä⁻dsaa⁻ miih⁻ hoh⁺, he⁻ja⁻ ba⁺ ja⁻ he⁻ llu⁺ dsëy⁺?

⁵ Peer⁺ chaah⁻ hne⁻, sa⁺ hii⁻ lä⁻dsaa⁻ miih⁻ hoh⁺. He⁻ hnooh⁺ he⁻ jä⁺ cha⁻ga⁺miih⁻ he⁻ wi⁺ në⁺ kyah⁺ ba⁺ ja⁻, wa⁺ra⁻ ga⁺lloo⁺ jmi⁺ ya⁻jëë⁺ dsë⁺ Dio, llay⁺ ta⁺ kyaah⁺ ju⁺ dsoo⁺. ⁶ Ma⁺ja⁻ mi⁻hmaah⁻ Dio jñee⁺ lä⁻jaa⁻ lä⁻jaa⁻ lä⁻koo⁻ te⁺ he⁻ ma⁻jmeey⁺. ⁷ Kih⁺ lä⁻jëë⁻ hi⁻ sa⁺ tu⁻ jmee⁺ he⁻ llu⁺, kway⁺ jwë⁺ dsa⁻taah⁻ tää⁺ kyaayh⁺, lä⁻llu⁺ he⁻ hnooyh⁻ ya⁺ jwi⁺, hi⁻ hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁺ jmää⁺ Dio jøøyh⁺

, hi⁺ hnooyh⁻ ha⁻ lä⁺ jwë⁺ jee⁺ sa⁺ juuy⁺. ⁸ Pero jä⁺ ya⁻ jëë⁻ ' dsë⁻ Dio wa⁻ra⁻ ga⁻ lä⁻ lleey⁺ kyaah⁺ dsa⁻ hi⁻ chaah⁻, kih⁺ hi⁻ sa⁻ jmee⁺ he⁺ kih⁺ ju⁺ dsoo⁺, mah⁺ jmee⁺ gyih⁺ he⁺ kih⁺ he⁻ hliih⁺ ba⁺. ⁹ Kih⁺ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ jmee⁺ he⁻ hliih⁺, jä⁺ na⁻ku⁻ na⁻ ngii⁺ he⁻ wii⁺ né⁺ kiyh⁺, to⁻ né⁺ jä⁺ kih⁺ hi⁻ laa⁺ judiu hi⁺ ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ jä⁺ kih⁺ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu ka⁻ läh⁺. ¹⁰ Pero lä⁻ jëë⁻ hi⁻ jmee⁺ he⁻ llu⁺, tëëy⁺ ya⁺ jwii⁺ hi⁺ jmää⁺ Dio joo⁺ yh⁺ ' hi⁺ hii⁺ tií⁺ kiyh⁺. To⁻ né⁺ kih⁺ hi⁻ laa⁺ judiu, ja⁻ ga⁻ tëë⁺ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu. ¹¹ Jëëh⁺, Dio kwee⁻ ba⁺ hnääy⁺ lä⁻ jëë⁻ dsa⁻.

¹² Lä⁻ jëë⁻ hi⁻ jmee⁺ dso⁺ kye⁻, ma⁺ ke⁺ sa⁺ na⁻ jnääy⁺ kyaah⁺ ley kih⁺ Moisé, ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ juuy⁺ go⁻ te⁻, pero jä⁺ kih⁺ he⁻ sa⁻ ga⁻ mi⁻ tey⁺ ley ja⁻. Hi⁺ lä⁻ jëë⁻ hi⁻ na⁻ jnääy⁺ kyaah⁺ ley, cher⁺ mah⁺ ma⁻ jmeey⁺ dso⁺ kye⁻, ja⁻ ba⁻ ley ja⁻ ka⁺ kwaat⁻ kiyh⁺. ¹³ Ja⁺ kih⁺ he⁻ ma⁻ nuuy⁺ ley ja⁻, he⁻ ja⁻ lluu⁺ dsa⁻ cha⁻ né⁺ Dio. Lä⁻ jëë⁻ hi⁻ mi⁻ te⁺ ley, hi⁻ he⁺ ba⁺ hwëë⁻ lluu⁺. ¹⁴ Dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu, sa⁻ cha⁻ ley kiyh⁺, pero cher⁺ mah⁺ mi⁻ tey⁺ ley kih⁺ Moisé, ko⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ cha⁺ bih⁺, he⁺ ba⁺ hñiiy⁺ laay⁺ lä⁻ koo⁻ ley, ma⁺ ke⁺ sa⁺ kyuu⁺ yh⁻ ley. ¹⁵ Kyaah⁺ he⁻ jmee⁺ dsa⁻ he⁺ lä⁻ ja⁻, la⁺ lä⁻ koo⁻ he⁻ na⁻ sii⁻ ley neh⁺ tuh⁻ dsëy⁺. He⁻ ja⁻ hu⁺ dsë⁻ kih⁺ hñii⁺ bih⁺ jmee⁺ dsoo⁺, cher⁺ mah⁺ jmeey⁺ he⁻ llu⁺ hi⁺ cher⁺ mah⁺ jmeey⁺ he⁻ hliih⁺ hñii⁻ kiyh⁺. ¹⁶ Jmii⁺ he⁻ lla⁺ Dio ta⁺ kyaah⁺ joo⁺ Jesucristo, lä⁻ jnä⁺ lä⁻ jë⁻ hu⁺ dsë⁻ he⁻ jmee⁺ jné⁺ jee⁺ na⁻ hmää⁺. Lä⁻ ja⁻ la⁺ ju⁺ hmëë⁺ kih⁺ Dio he⁻ kwan⁻.

Dsa⁻ judiu kyaah⁺ ley kih⁺ Moisé

¹⁷ Na⁺ cha⁻ koo⁻ he⁻ jwëëhn⁻ hne⁻ hi⁻ laa⁺ dsa⁻ judiu, hne⁻ hi⁻ kye⁻ o⁻ jøh⁻ dsë⁻ kih⁺ ley kih⁺ Moisé hi⁺ jmääh⁺ hñaa⁺ jøh⁺ kih⁺ he⁻ jwah⁺ Dio kyaah⁺ hne⁻. ¹⁸ Ma⁻ ñeh⁺ ba⁺ hne⁻ ha⁻ lä⁻ hnøø⁺ Dio, hi⁺ ma⁻ mi⁻ tëëh⁺ ba⁺ hne⁻ ley, he⁻ ja⁻ ma⁻ ñeh⁺ ba⁺ hne⁻, hee⁻ ja⁻ he⁻ nää⁻ he⁻ llu⁺. ¹⁹ Hi⁺ leh⁺ jääh⁺ dsa⁻ tuu⁺, laah⁺. Hi⁺ leh⁺ chooh⁺ je⁻ kih⁺ hi⁻

ga^ˆ nää^ˆ jee^ˆ na⁻ hoo⁻, laah^ˆ. ²⁰ Hi⁻ leh^ˆ mi⁻ tēēh^ˆ jñah^ˆ hi⁻ sa^ˆ kyuu^h hi⁻ laah^ˆ ta⁻ jwoh^ˆ kyaa^ˆ chih⁻ pih^ˆ, laah^ˆ, kih^ˆ he⁻ ma⁻ cha⁻ ley he⁻ la^ˆ ju^ˆ dsoo^ˆ jmah^ˆ he⁻ jmee⁻ kyuu^h cha⁻ miih⁻. ²¹ Hne⁻ hi⁻ mi⁻ tēē⁻ jñah^ˆ, ¿he⁻ la^ˆ sa^ˆ mi⁻ tēēh^ˆ 'da^ˆ hne⁻ hñaa^ˆ jää^ˆ? Hne⁻ jawah^ˆ, sa^ˆ llu^ˆ he⁻ hēē⁻ dsa⁻, mah^ˆ hēēh⁻ ba^ˆ hne⁻. ²² Hi⁻ jawah^ˆ sa^ˆ llu^ˆ kyaah^ˆ jne^ˆ jñah^ˆ dsa⁻ mē^ˆ, mah^ˆ kyaah^ˆ ba^ˆ hne⁻ jñah^ˆ. Hne⁻ hi⁻ na⁻ hōōh^ˆ kih^ˆ hi⁻ sa^ˆ laa^ˆ Dio, mah^ˆ hñih⁻ ba^ˆ hne⁻ kuu^ˆ he⁻ cha⁻ neh^ˆ gwah^ˆ kiyh^ˆ. ²³ Peer⁻ taah^ˆ hne⁻, kih^ˆ he⁻ cha⁻ ley kyah^ˆ. ¿Che⁻ sa^ˆ jēēh^ˆ ma⁻ jmää^h ta^ˆ koo^ˆ Dio, kih^ˆ he⁻ sa^ˆ ma⁻ mi⁻ teh⁻ ley na⁻? ²⁴ Lää^ˆ la⁻ na⁻ sii⁻ juu^ˆ kih^ˆ Dio: “Dsa⁻ hi⁻ sa^ˆ laa^ˆ judiu mi⁻ kwah^ˆ jmi⁻ kih^ˆ Dio, dsoo^ˆ kyah^ˆ 'hñah^ˆ dsa⁻ judiu.”

²⁵ Dsoo^ˆ ba^ˆ kyēē^ˆ miih⁻ he⁻ ga^ˆ wih^ˆ jmi⁻ ngo^ˆ kyah^ˆ, cher^ˆ mah^ˆ mi⁻ teh⁻ ley. Pero cher^ˆ mah^ˆ sa^ˆ mi⁻ teh⁻ ley, laah^ˆ lä^ˆ koo⁻ jaa⁻ wa^ˆ hi⁻ cha⁻ hi⁻ dsa⁻ hi⁻ sa^ˆ ga^ˆ wih^ˆ jmi⁻ ngo^ˆ kih^ˆ. ²⁶ Hi⁻ lä^ˆ ja⁻, jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ sa^ˆ ga^ˆ wih^ˆ jmi⁻ ngo^ˆ kih^ˆ, cher^ˆ mah^ˆ mi⁻ tey^ˆ lä^ˆ jē^ˆ mada⁻ lä^ˆ koo⁻ jäh^ˆ ley kih^ˆ Moisé, laay^ˆ lä^ˆ koo⁻ jaa⁻ hi⁻ ga^ˆ wih^ˆ jmi⁻ ngo^ˆ kih^ˆ. ²⁷ He⁻ ja⁻, jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ sa^ˆ ga^ˆ wih^ˆ jmi⁻ ngo^ˆ kih^ˆ, cher^ˆ mah^ˆ mi⁻ tey^ˆ ley, hi⁻ he^ˆ ka^ˆ ju^ˆ dsoo^ˆ kyah^ˆ, kih^ˆ he⁻ sa^ˆ ma⁻ mi⁻ teh⁻ ley ma^ˆ ke^ˆ ga^ˆ wih^ˆ jmi⁻ ngo^ˆ kyah^ˆ hi⁻ na^ˆ jnää^h né^ˆ ley kih^ˆ Moisé.

²⁸ Sa^ˆ jmää^ˆ kih^ˆ dsa⁻ judiu he⁻ koo⁻ laay^ˆ judiu. Hi⁻ ni⁻ sa^ˆ jmää^ˆ kih^ˆ dsa⁻, he⁻ koo⁻ ga^ˆ wih^ˆ jmi⁻ ngo^ˆ kiyh^ˆ. ²⁹ Sa^ˆ la^ˆ lä^ˆ ja⁻. Hi⁻ ma^ˆ ra^ˆ hi⁻ dsoo^ˆ laa^ˆ judiu, hnaayh⁻ Dio lä^ˆ kaa⁻ tuh⁻ dsēy^ˆ. Hi⁻ ma^ˆ ra^ˆ hi⁻ dsoo^ˆ ga^ˆ wih^ˆ jmi⁻ ngo^ˆ kih^ˆ, ja^ˆ ta^ˆ ga^ˆ wih^ˆ ja⁻, Jmi⁻ lle^ˆ Na⁻ jngii^ˆ ba^ˆ ga^ˆ mi⁻ sii^ˆ tuh⁻ dsēy^ˆ. He⁻ ja⁻ sa^ˆ ja^ˆ lä^ˆ koo⁻ la^ˆ mada⁻ kih^ˆ ley. Kih^ˆ hi⁻ he^ˆ ba^ˆ hlēēh^ˆ Dio llu^ˆ ma^ˆ ke^ˆ dsa⁻ sa^ˆ jmee^ˆ lä^ˆ ja⁻.

3

¹ ¿Che' cha- he- jmää' ga' miih- kih' dsa- hi- laa' judiu, o che' jmää' ga' kiyh', he- ga' wih' jmi-ngo' kiyh'?
² Cha- miih- ga' cha- he- jmää' ta' kiyh'. To- nē' he- kyeē' kih' jee' lä'jē', he- ma- na- hä' gooy- juu' kih' Dio. ³ Ha- ga- cher'mah' ko- llaa' dsa- he', sa' ma- dsoo' dsēy'. ¿Che' kih' he- ja-, jmee' mo- so- mi- te' Dio juu' kih'? ⁴ Ni- miih- sa' la' lä'ja-. Juu' kih' Dio ba' la' dsoo', ma' ke- lä'jēē' dsa- ta- juu'. Lä'koo- jah' jee' na- sii-:

Kyaah' ju' dsoo' kyah' lä'jnä' he- laah' lluu'.

Hi' hne- ba' leh' wa'ra- ga' kay' ju' dsoo' kyah'.

⁵ Cher'mah' kyaah' he- jmee- jne' he- hlih', jih- juu', lluu' ba' Dio, la' lä'koo- he- kwan- be' kiyh' kyaah' he- hlih' he- jmeen-. He- ja- ¿che' le' jahn', jmee' Dio hñaa- dsē' wa'ra- ga' cheey' he- wi' nē' jnän? (Hlëehñ' lä'koh' hlëehñ' dsa- jmi-gyuu' ba'.) ⁶ Ni- miih- sa' le' jah' jne' lä'ja-. Cher'mah' lä'ja- la', ha- lä' le' lla' Dio ta' kih' dsa- jmi-gyuu'.

⁷ Ha- ga- cher'mah' ga' mi-jnään' la' dsoo' cha-ga-mi-ih- juu' kih' Dio kyaah' he- ta- juun' mah' lä'lii- laay' jøøh' cha-ga-miih-, ¿che' le' jwahn- he- la' kay' ju' dsoo' kin' lä'koo- jaa- hi- jmee' dso'kye'? ⁸ ¿He-la' sa' jmee' jne' cha-ga-miih- he- hlih' mah' jä' cha-ga-miih- he- llu'? Lä'ja- mi-kwah' dsa- jne', jah' ko- llaa' dsa-, jne' ba' na- kwa- jne' juu' lä'na-. Hi- hlëehñ' lä'na- sooh- kiyh' dsooy' kyaah' dso'jwi'.

Ga-lä'jēē' jne' na-bäähñ' chá'nē' Dio

⁹ Ha- lä'ja-. ¿Che' lluu' ga' jnääh' judiu lä'koh' ga' hi- sa' laa' judiu? Ni- miih- sa' la' lä'ja-. Jnä' ma-jwahn' lä'jēē' ba' jne' jøø' he- hlih' jnän' lä'kye- hi- laa' judiu

kyaah' hi- sa- laa- judiu. ¹⁰ Lä-koö- jäh' jee' na-sii- juu' kih' Dio:

Sa- chaa- hi- lluu- chaa-, ni- wa-ra- jaa- ga'.

¹¹ Sa- chaa- ni- jaa- hi- ngëë', sa- chaa- hi- hnaah- Dio.

¹² Lä-jëë- ba' ma-kah- jwë', lä-jëë- ba' mo-so- jmaa- ni- miih-.

Sa- chaa- hi- jmee- he- llu-, ni- wa-ra- jaa- ga' chaa-.

¹³ Tu- tu-luuy- la- lä-koö- to-høø- na-na',

peer- mi-gaay- dsa- kyaah' juu' kiyh',

venen kih' miih- haa' neh- to-hooy'.

¹⁴ Juu' he- hwëë- hooy', hwëë- dso'jwi- jmah', kyaah' juu' hlih' he- sa- tøøhn' ta'.

¹⁵ Peer- hñuuy-, na- ba- koh- jngëëyh- dsa-.

¹⁶ Wa' he- cha- he- ba- dsa- heë- jee' ga-nääy'.

¹⁷ Sa- kyuyh- ha- lä- jwë- jee' dsa-taayh- tii'.

¹⁸ Ni- miih- sa- gayh- Dio.

¹⁹ Ma-ñe- jne- lä-jë- he- hlëeh- ley, la- kih' hi- na-jnää- kyaah' ley mah' mo-so- cha- ga- he- mo- jäh' jne'.

Ga-lä-jëë- ba' dsa- jmi-gyuu- jä- na-bääh- cha-në- Dio.

²⁰ He- ja- ni- jaa- dsa- sa- hwëë- lluu- cha-në- Dio kyaah' he- mi-tey- ley. Kyaah' ley ga-lä-kyuuh- jne- ha- lä- la- dso'kye-.

Kyaah' he- ma-dsoo- dsë- jne- kih' Dio lää- jne'

²¹ Pero na- ma-lä-jnä- ha- lä- jmaa- Dio lluu- dsa-, pero ja- kyaah' ley. Ja-ba- lä-ja- jäh' ley hi- ja-ba- lä-ja- ga-jäh' lä-jëë- hi- ga-ngëë- juu' kih' Dio llo'joo'. ²² Dio

jmaa- lluu- ga-lä-jëë- ba' dsa- cher-mah' ga-jmeey- dsoo- dsëy- kih' Jesucristo. Kwee- ba- laa- lä-jëë- dsa- kih' Dio,

²³ jëeh- lä-jëë- ba' dsa- ma-jmee- dso'kye-, ni- ko-hi-pih' sa- na-jnääy- ya-jwi- kih' Dio. ²⁴ Pero Dio jmaa- lluu- dsa-, he- la- jmäy- ba', kih' he- llu- dsëy-. Ta-la- kih' Cristo

Jesús ga¹lääy¹ jne'. ²⁵ Ga¹ngëe¹ Dio Jesús mah¹ tũũ¹ jma⁻kiyh¹ mah¹ lä¹ja⁻ dsa⁻che¹ dso'kye⁻ jnän⁻ hi⁻ ma⁻dsoo'¹ dsë¹ kih¹ Jesús. Lä¹jwë¹ ja⁻ ga⁻mi¹jnää⁻ Dio he⁻ ga¹jmeë¹ bih¹ lluu¹ he⁻ sa¹ ga¹jmeey¹ kwaat¹ dso'kye⁻ kih¹ dsa⁻ hi⁻ ma¹ tääh¹ jää¹. Sa¹ ga¹kay¹ kwaat¹ kih¹ hi⁻ he¹, kih¹ he⁻ jøh⁻ dsëy¹. ²⁶ Lä¹ja⁻ ma⁻lla¹ dsë¹ Dio jmeë¹ mah¹ mi⁻jnääy¹ jmi¹ na¹, ma⁻ra¹ he⁻ lluu¹ ba¹ he⁻ jmeey¹. Heh¹ lä¹ja⁻ dsa⁻lä⁻jnää¹ lluu¹ ba¹ Dio, hi¹ he¹ ba¹ hñiiy¹ jmääy¹ lluu¹ dsa⁻ hi⁻ ma⁻dsoo'¹ dsë¹ kih¹ Jesús.

²⁷ ¿Che¹ le¹ jmään¹ hñaan¹ kaah¹, kih¹ he⁻ lluu¹ jne'? Ni¹ miih⁻ sa¹ le¹. ¿Hee⁻ juu¹ ja⁻ he⁻ dsa⁻ jne¹ jwë¹ jnän'? ¿Che¹ dsa⁻ jne¹ jwë¹ jnän¹ kyaah¹ juu¹ he⁻ jäh¹, hnøø¹ jmeë¹ jne¹ ta¹ lluu¹? Jah⁻ha¹. Juu¹ he⁻ jäh¹, hnøø¹ dsoo'¹ dsë⁻ jne¹ mah¹ hwëë⁻ jne¹ lluu¹, he⁻ ja⁻ ba¹ dsa⁻ jne¹ jwë¹ jnän¹ he⁻ jmään¹ hñaan¹ kaah¹. ²⁸ He⁻ja⁻ dsa⁻lä⁻ngëë¹ jne¹, heh¹ he⁻ hwëë⁻ dsa⁻ lluu¹ kyaah¹ he⁻ dsoo'¹ dsëy¹ kih¹ Jesús, ja¹ kyaah¹ he⁻ høøy¹ ley.

²⁹ ¿Hi¹ Dio, che¹ laay¹ ma⁻la¹ kyaa¹ dsa⁻ judiu ba'? ¿Che¹ sa¹ laay¹ kyaa¹ dsa⁻ hi⁻ sa¹ laa¹ judiu ka⁻läh'? Ma⁻ra¹ ju¹ dsoo'¹, laa¹ bih¹ Dio kyaa¹ dsa⁻ hi⁻ sa¹ laa¹ judiu. ³⁰ Jaa⁻ ba¹ Dio laa¹. Kyaah¹ he⁻ ma⁻dsoo'¹ dsë¹ dsa⁻ jmääy¹ lluu¹ hi⁻ ga⁻wih¹ jmi⁻ngo¹ kih¹, hi¹ jmääy¹ lluu¹ hi⁻ sa¹ ga⁻wëh¹ jmi⁻ngo¹ kih¹ ka⁻läh¹, kyaah¹ he⁻ dsoo'¹ dsëy¹. ³¹ ¿Che¹ jmeë⁻ jne¹ sa¹ kyeë¹ ley kyaah¹ he⁻ ma⁻dsoo'¹ dsë⁻ jne¹ kih¹ Jesús? Ni¹ miih⁻ sa¹ la¹ lä¹ja⁻. Cha⁻ga¹miih⁻ jmeen¹ kyeë¹ ba¹.

4

Lä¹la⁻ ba¹ la¹ he⁻ ga¹jmeë¹ Abraham llo¹joo¹

¹ ¿Hee⁻ le¹ jäh¹ jne¹ kih¹ Abraham dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän¹, ha⁻ lä¹ ga¹jäy¹ kyaah¹ juu¹ la⁻? ² Cher¹ mah¹ Abraham

ga⁻laa¹ lluu¹ kyaah¹ lä⁻jë⁻ he⁻ llu¹ he⁻ ga⁻jmeey¹, le¹ ba¹ ma¹ jmäy¹ hñiiy¹ jøøh¹ cha¹ nē¹ Dio, pero sa⁻ la¹ lä⁻ja⁻. ³ Nuu⁻ da¹ hnäh¹ ha⁻ lä⁻ jäh¹ jee¹ na⁻si⁻ juu¹ kih¹ Dio: “Ga⁻jmeey¹ Abraham dsoo¹ dsë¹ kih¹ Dio, he⁻ja⁻ ga⁻jmeey¹ Dio kwaat⁻ laay¹ jaa⁻ hi⁻ lluu¹.”

⁴ Pero jaa⁻ hi⁻ jmeey¹ ta¹, sa⁻ la¹ kwaat⁻ he⁻ la¹ hyoyh¹ jñeey¹. Kih¹ he⁻ ää⁻ dsa⁻ kiyh¹, he⁻ja⁻ ba¹ ja⁻ tēeyh⁻ jñeey¹. ⁵ Hi⁻ jaa⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻jmeey¹ ta¹ llu¹, cher¹ mah¹ ga⁻jmeey¹ dsoo¹ dsëy¹ kih¹ hi⁻ jmää⁻ lluu¹ dsa⁻ hi⁻ ää⁻ dsoo¹, Dio jmeey¹ kwaat⁻ lluu¹, kih¹ he⁻ ma⁻dsoo¹ dsëy¹. ⁶ Ja⁻ ba¹ lä⁻ja⁻ ga⁻hlēeh¹ David ha⁻ lä⁻ koo⁻ llu¹ la¹ kih¹ dsa⁻, cher¹ mah¹ Dio jäh¹ laay¹ lluu¹ ma⁻ke⁻ sa⁻ cha⁻ ta¹ llu¹ he⁻ ma⁻jmeey¹. ⁷ Ga⁻jäyh¹:

Llu¹ la¹ kih¹ dsa⁻ hi⁻ ma⁻che⁻ dso¹kye⁻ kih¹, hi⁻ sa⁻ la¹ kwaat⁻ he⁻ hñih¹ he⁻ ma⁻jmeey¹.

⁸ Llu¹ la¹ kih¹ dsa⁻ ñuu⁻ cher¹ mah¹ sa⁻ jmeey¹ Dio kwaat⁻ dso¹kye⁻ kiyh¹.

⁹ He⁻ llu¹ la⁻ ¿che¹ ma⁻la⁻ he⁻ kih¹ hi⁻ ga⁻wih¹ jmi⁻ngo¹ kih¹ ba¹ o che¹ sa⁻ la¹ kih¹ hi⁻ sa⁻ ga⁻wēh¹ kih¹ ka⁻läh¹? Nuu⁻ da¹ ha⁻ lä⁻ la¹, na¹ he⁻ ma⁻jäh¹ jne¹, ga⁻jmeey¹ Dio kwaat⁻ lluu¹ Abraham kih¹ he⁻ ga⁻lä⁻ dsoo¹ dsëy¹. ¹⁰ ¿Ha⁻ lä⁻ ma¹ laa¹ Abraham lä⁻ ma¹ ga⁻jmeey¹ Dio kwaat⁻ lluu¹? ¿Che¹ ma⁻na⁻wih¹ jmi⁻ngo¹ kiyh¹ o sa⁻ ma⁻na⁻wih¹? Sa⁻ ma¹ na⁻wih¹ jmi⁻ngo¹ kiyh¹ jii⁻ ja⁻. ¹¹ Ga⁻heeh⁻ ba¹ Abraham he⁻ ga⁻wih¹ jmi⁻ngo¹ kiyh¹, mada⁻ kih¹ Dio. He⁻ ja⁻ la¹ lä⁻ koo⁻ he⁻ taay⁻ ñe¹ mah¹ lii⁻ lluu¹ kyaah¹ he⁻ ma⁻dsoo¹ dsëy¹ kih¹ Dio. Pero ma⁻dsoo¹ ba¹ dsëy¹ jää¹ ja⁻ ga⁻ uu¹ jmi⁻ngo¹ kiyh¹. Hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻laay¹ jmii⁻ lä⁻jë⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻dsoo¹ dsë¹ kih¹ Dio ma⁻ke⁻ sa⁻ na⁻wih¹ jmi⁻ngo¹ kiyh¹. Lä⁻ja⁻ jmeey¹ Dio kwaat⁻ lluu¹ ka⁻läh¹ lä⁻jë⁻ dsa⁻ he¹, kyaah¹ he⁻ ma⁻dsoo¹ dsëy¹. ¹² Hi⁻ laay¹

jmī hī ga wih̄ jmī ngo¹ kih¹ ka-läh', pero jā ma-la¹ kih¹ he- ga wih̄ kih¹ jā, kih¹ he- ma-dsoo' dsëy¹ lä'koo- ga jmeë' dsoo' dsë' tää` jnän` Abraham, jää¹ ja-ga' uuh̄ jmī ngo¹ kih¹.

Dsa-lä-te' he- ga-bääh- Dio hñii', kyaah' he- ma-dsoo' dsë-jne'

¹³ Jā ta-la¹ kih¹ he- ma' høø⁺ Abraham ley kih¹ Moisé, la' kwaat- hyoyh⁺ kyaah' joo' siiyh⁺ lä' ga-dsa¹ jmī gyuu⁺. Dio ga-bääh- hñii' kwëëyh⁺ Abraham, kih¹ he- ga-laay¹ lluu¹, lä'llu¹ he- ga-lä'dsoo' dsëy¹ ba'. ¹⁴ Wa-ra- jäh⁺ kih¹ hī høø⁺ ley hyoyh⁺ heey⁺ ja-ba' he- hyoh⁺ dsa- kya¹ Abraham, mo'so- jmää¹ ta' he- ma-dsoo' dsë¹ dsa- hi⁺ jä¹ ta' koo' he- ga-bääh- Dio hñii' kyaah' Abraham, cher'mah¹ lä'ja- la'. ¹⁵ Kih¹ he- cha- ley, he-ja- gwa⁺ ya-jëë⁺ dsë¹ Dio kyaah' jne' hī sa⁺ mi-te¹ ley. Pero jee' sa⁺ cha- ley, sa⁺ cha- hī dsa-hlääh⁺ kih¹.

¹⁶ He- ga-bääh- Dio hñii' kyaah' Abraham, la' kyaah' he- ma-dsoo' dsëy¹ mah¹ hyoyh⁺ he- la' hyoyh⁺ ba'. Lä'jwë⁺ ja- jä¹ koo- hweh- hmooh⁺ he- ga-jmeë' Dio kyaayh⁺, lä' ma' ga-jäyh⁺ jmeey¹ llu¹ kih¹ lä'jëë⁺ sa'ju- kih¹. Hī jā ma-la¹ kih¹ hī høø⁺ ley ga-jäyh⁺ lä'ja-. La' kih¹ lä'jëë⁺ hī ma-dsoo' dsë¹ ba' ja-, lä'koo- ga-lä'dsoo' dsë¹ hñii' Abraham hī laa¹ tää` kih¹ lä'jëë⁺ jne'. ¹⁷ Lä-la- na-sii- kih¹: "Ga'llaan⁺ hne- mah¹ leeh⁺ tää` kya¹ jwëë⁺ dsa-", ga-jäh⁺ Dio. He-ja- laay¹ tää` jnän` cha'në Dio. Jëeh⁺, ga-jmeey⁺ dsoo' dsëy¹ kih¹ Dio hī mi-jiih⁺ hī ma-na'juu⁺, he' ba' Dio hī hlëeh⁺ kih¹ he- sa⁺ ga- ma-cha-, lä'koo- he- ma-cha- ba'.

¹⁸ He- mo'so- kye- dsa- o-jøh⁺ dsë- le', pero Abraham ga-ka¹ ba' o-jøh⁺ dsë-, ga-lä'dsoo' dsëy¹ he- ga-jäh⁺ Dio, he-ja- ga-laay¹ tää` kih¹ jwëë⁺ dsa- lä'koo- ga-jäh⁺ Dio

siiyhˆ: “Läˆlaˆ läˆjwëëˆ dsaˆ kyaahˆ.” 19 Läˆkooˆ maˆ gaˆläˆdsooˆ dsëyˆ, saˆ gaˆhwaayˆ. Saˆ gaˆkayˆ niˆ miihˆ huudsëˆ kihˆ heˆ maˆgyuyhˆ. Moˆsoˆ chaayˆ chaˆmiihˆ jmiı̄ läˆkooˆ maˆ laayˆ. Jiı̄ jaˆ, miihˆ gaˆ saˆ maˆ hääyˆ hñaˆlooˆ jiˆ ñeˆ. Hiˆ saˆ gaˆkayˆ chaˆmiihˆ huudsëˆ kihˆ Sara dsaˆmëˆ kyaayˆ, hiˆ saˆ maˆ leˆ maˆ kaaˆ gyuuˆ. 20 Niˆ saˆ gaˆjehˆ dsëyˆ, saˆ jaˆ huudsëˆ kiyhˆ maˆ jäyhˆ saˆ leˆ. Maˆraˆ heˆ jmeeˆ baˆ Dio heˆ jäyhˆ jmeeyˆ, maˆ laayˆ. Chaˆgaˆmiihˆ gaˆläˆdsooˆ dsëyˆ hiˆ gaˆkwayˆ tiˆhmaahˆ kihˆ Dio. 21 Maˆraˆ heˆ gaˆjmeeyˆ bihˆ dsooˆ dsëyˆ heˆ läˆkëhˆ Dio jmiı̄ jmeeˆ heˆ gaˆbääyhˆ hñiiyˆ. 22 Heˆ gaˆläˆdsooˆ dsëˆ Abraham läˆjaˆ, gaˆjmeeyˆ Dio kwaanˆ laayˆ lluuˆ.

23 Saˆ hlëehˆ maˆlaˆ kihˆ Abraham jeeˆ naˆsiı̄ juuˆ kihˆ Dio, heˆ jähˆ: “Gaˆlaayˆ kwaanˆ”. 24 Läˆkyeˆ jneˆ laaˆ jneˆ kwaanˆ, kihˆ heˆ maˆdsooˆ dsëˆ jneˆ kihˆ Dio, hiˆ gaˆmiˆjiı̄hˆ Jesús Dsaˆjøøhˆ jnänˆ jeeˆ kihˆ hiˆ naˆjuuˆ. 25 Dio gaˆngëeyˆ Jesús mahˆ gaˆjuuyˆ kihˆ läˆjëˆ heˆ naˆbäähˆ jneˆ hiˆ gaˆmiˆjiı̄yhˆ kaˆlähˆ mahˆ leeˆ jneˆ lluuˆ chaˆnéˆ Dio.

5

Naˆ maˆhiı̄ tiı̄ jnänˆ kyaahˆ Dio

1 Heˆ maˆlaaˆ jneˆ lluuˆ kyaahˆ heˆ maˆdsooˆ dsëˆ jneˆ, heˆjaˆ hiı̄ tiı̄ jnänˆ kyaahˆ Dio taˆlaˆ kihˆ Jesucristo Dsaˆjøøhˆ jnänˆ. 2 Hiˆ läˆjaˆ taˆlaˆ kiyhˆ, maˆchaˆ baˆjwëˆ jnänˆ dsaˆtoohnˆ chaˆnéˆ Dio. Heˆ laˆ maˆhñahˆ baˆjneˆ heˆ laˆ, kihˆ heˆ maˆdsooˆ dsëˆ jneˆ. Peerˆ jëëˆ dsëˆ jneˆ heˆ chaˆ oˆjohˆ dsëˆ jnänˆ heˆ tëëˆ jneˆ yaˆjwiı̄ kihˆ Dio. 3 Hiˆ jaˆ maˆlaˆ kihˆ heˆjaˆ. Läˆkyeˆ heˆ jëëˆ jneˆ wiı̄ jmeeˆ jëëˆ dsëˆ jneˆ. Jëehˆ, ñeˆ baˆjneˆ, heˆ jëëˆ jneˆ wiı̄ jaˆ, jmeeˆ kwëehˆ dsëˆ jneˆ chaˆgaˆmiihˆ. 4 Hiˆ heˆ kwëehˆ dsëˆ

jne', jmee' be' dsē- jne'. Hi' kih' he- be' dsē- jne' he- ja-
 cha- ga' miih- o- jøh' dsē- cha- jnän'. ⁵ Heh' o- jøh' dsē-
 he- ma- cha- jnän', ja' he- mi- gaan' hñaan' ja-. Jëeh',
 Dio hnää' jne' cha- miih- ta- la' kih' Jmi- lle' Na- jngii' he-
 ga- tooyh- neh' tuh- dsē- jne'.

⁶ Lä- koo- ma' laa' jne' jää', sa' ma' cha- be' jnän'. Pero
 ma' ga- tē' hor~, Cristo ga' juu' jnä' jne' hi- ää- dsoo'. ⁷ Ju
 'dsoo', he- lii' ba' jnää' jaa- hi- juu' lla- jaa- hi- lluu'. Pero
 cher' mah' chaa- jaa- hi- llu' dsē', go- jnää' jaa- hi- tuu-
 dsē' juu' lla- hi- he'. ⁸ Pero Dio ga' mi- jnää- ha- lä- koo-
 jiih' hnääy' jne', jëeh', ma- ke- cha- miih- ma' hlëeh' jne',
 ga- kwaay' Cristo ga' juu' kwaan' jnän'. ⁹ Na' he- ma- lluu'
 jne' kyaah' jma- kih' Cristo, ha- ga' sa' lääy' jne' kih' he-
 wi' he- na' ga' chee' Dio. ¹⁰ Lä- koh' sa' ma' jwah' jne'
 kyaah' Dio, ga' jiih' juu' jnän' kyaayh', lä- llu' he- ga' juu'
 jooy'. Hi' na' he- ma- jiih' juu' jnän' kyaayh', ha- ga' sa'
 lääy' jne' lä- llu' he- na' jiih' jooy'. ¹¹ Hi' ja' ma' la' koo-
 lääy' jne', jmeey' jëe- dsē- jne' tää' ta- la' kih' Jesucristo
 Dsa- jøøh' jnän' hi- ga- jeeh- juu' jnän' kyaah' Dio.

Adán kyaah' Cristo

¹² Ja- ba' lä- koo- ga- he' dso'kye- jmi- gyuu' la- kyaah'
 jaa- dsa- ba' hi' kyaah' dso'kye- ja- ga' juuy', lä- ja-
 ga- lä- jëe' ba' dsa- dsa- juu', kih' ga- lä- jëe' ba' ga' jmee'
 dso'kye-. ¹³ Sa' ga' ma- cha- ley kih' Moisé, ma' cha-
 ba' dso'kye- jmi- gyuu' la-. Pero sa' la' kwaan' dso'kye-
 ja-, jää' sa' ga' ma- cha- ley. ¹⁴ Pero ma' ra' he- ga' juu'
 ba' dsa-, ga- løø' jmi' kih' Adán, lä- ga- tē' kih' Moisé.
 Ga- lä- jëe' ba' dsa- dsa- juu', ma- ke- na- sii' ba' la' dso'kye-
 he- ga' jmeey' kyaah' he- ga' jmee' Adán. Adán he' ma' laa'
 ' lä- koo- laa' jaa- hi- ga- hii' juu' kih' ja' jmi- gyuu' la-.

15 Pero kah' ba' la' he- la' kwa- Dio jnan` la' koh' ga' he- hlih' he- ga' jmee' Adan. Kyaah' dso'kye- he- ga' jmee' Adan, ga' hee' jwee' dsa-. Pero cha-ga'miih- ga' la' cha- he- llu' kih' jwee' dsa- kyaah' he- llu' dsé' Dio he- la' kway- ba' ta' la' kih' he- llu' dsé' jaa- dsa-. Hi- he' he' Jesucristo. 16 Hi' sa' jeeh' kwee- he- hlih' he- ga' jmee' Adan kyaah' he- la' kwa- Dio. Jeeh', ja' jwiz~ kwaat- kih' koo- ba' dso'kye- he- ga' jmee' dsa- he', hi' kih' he- ja-, ga'toh' dso'jwi' né' jnan`. Pero kwaat- kih' he- jmee' dsa- cha-miih- dso'kye-, he- ja- ba' ja- ja' he- la' kwa- Dio mah' la' ja- lee' lluu' dsa-. 17 Kyaah' dso'kye- he- ga' jmee' jaa- dsa- nuuh-, ga'lih' ga' hee' la' jee' dsa-. Pero la' jee' dsa- hi- heeh- he- la' kwa- Dio mah' leey' lluu', ha- ga' sa' le' dsa-taayh` llu', kih' he- na'jiyh- cha'ne' Dio ta' la' kih' jaa- dsa- hi- chee- Jesucristo.

18 Kyaah' dso'kye- he- ga' jmee' jaa- dsa-, ja' dso'jwi' né' kih' la' jee'. Ja-ba' la' ja-, ta' la' kih' jaa- dsa- hi- ga' jmee' llu', ja' he- lee' lluu' la' jee' dsa- mah' na'jiyh- cha'ne' Dio. 19 Kih' he- ga' la' chaah- jaa- dsa- nuuh-, jwee' dsa- ga' lee' hlee'h'. Ja-ba' la' ja- ka-lah' kih' he- ga' la' nuuh- jaa- dsa-, jwee' dsa- lee' lluu'.

20 Ga-nø' ley kih' Moisé mah' la' cha- cha-ga'miih- dso'kye-. Hi- ma' ga' la' cha- cha-miih- dso'kye-, cha-ga'miih- ga' la' llu' dsé' Dio kyaah' jne'. 21 Hi' ja-ba' la' koo- ga'lih' dso'kye- ga' jngih' jnan`, ja-ba' la' ja- ga'lih' Dio ga' jmaa' jne' lluu' ta' la' kih' he- llu' dséy', mah' jmee' cha- jne' ga' la' je' joh' jmi' cha- ta' la' kih' Jesucristo Dsa-jøh' jnan`.

6

Ma' ga'saa- jne' jmi-, la' koo- he- ga' juu' jne' kyaah'

Cristo

¹ ¿Ha- lä- jäh' jne' ja- , che' wa' jmee' ba' jne' he- hliih' mah' lä-llu' dsë' Dio cha- ga' miih- kyaah' jne'? ² Ni- miih- sa- la' lä- ja- . Ma- na- juu' jne' kih' he- hliih' , ha- lä- ja- dsa'tooh' ga' jne' jmeen' he- hliih' . ³ ¿Che' sa- ñeh' hnäh' he- ma- laa' jne' koo- kyaah' Cristo, he- ja- ba' ja- heh' ga- saa- jne' jmi- kwaat~ kiyh'? He- ja- la' kwaat~ he- ga- juu' jne' ko- jøh' kyaayh' . ⁴ Lä- ma' ga- saa- jne' jmi- , lä- koo- he- ga- juu' jne' hi- ga- haa' jne' ko- jøh' kyaah' Cristo. Hi- lä- ma' ga- lä- jiih' Cristo jee' kih' hi- na- juu' kyaah' be' kih' Dio, ja- ba' lä- ja- ga- lä- chaa' jne' lä- hmëe' mah' dsa'toohn' kyaayh' .

⁵ Cher' mah' la' kwaat~ kyaah' jnih' ko- jøh' lä- koo- ma' ga- juuy' , ja- ba' lä- ja- lä- jiih' jne' kyaayh' lä- koo- ga- lä- jiih' hñiiy' . ⁶ Ma- ñe' ba' jne' lä- koo- ma' laa' jne' jaa' , la' lä- koo- he- ga- taa' jne' kyaayh' dsöh' hma- cru- mah' ga- lääy' jne' kih' jmi- ngo' he- ma' jøø- jnän' jwë' hliih' . Heh' lä- ja- mo- so' cha- he- kih' jmee' ga' jne' he- hliih' . ⁷ Jëeh' jaa- hi- ma- na- juu' , ma- na- laay' kih' dso' kye- . ⁸ Hi- cher' mah' ga- juu' jne' kyaah' Cristo, lä- ja- ma- dsoo' dsë- jne' ma- chaa- jne' ka- läh' kyaayh' . ⁹ Jëeh' ma- ñe' jne' he- ga- lä- jiih' Cristo jee' kih' hi- na- juu' , he- ja- mo- so' cha- he- kih' juuy' ka- läh' . Hee- ga' na- he- jmee' juuy' . ¹⁰ Jëeh' , lä- ma' ga- juuy' , ga- juuy' kih' dso' kye- koo- hä- ja- ba' . Ni- miih- sa- jmee' dso' kye- hih' kiyh' . Heh' he- na- jiiyh' , na- jiiyh' kih' Dio ba' . ¹¹ Ja- ba' lä- ja- hnäh' , jmee' hnäh' kwaat~ he- ma- na- juuh' hnäh' kih' dso' kye- , hi- na- jiih' hnäh' kih' Dio ta- la' kih' Cristo Jesús Dsa- jøøh' jnän' .

¹² Mo- to' kwa- hnäh' jwë' lla- dsëe' he- hliih' në- jmi- ngo' kyah' hnäh' . Mo- to' jmeeh- hnäh' he' he- ga'

ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ kyah⁺ hnäh⁺. ¹³ Ta⁺ kwa⁻ jwë⁺ jmee⁺ goo⁻ tiih⁺ hnäh⁺ he⁻ hliih⁺. Ngëë⁻ hnäh⁺ hñaa⁺ kih⁺ Dio, lä⁻ koo⁻ he⁻ ma⁻lä⁻jiih⁺ hnäh⁺ jee⁺ kih⁺ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁺. Hi⁺ ngëë⁻ hnäh⁺ na⁻hñaa⁺ jmi⁻ngo⁺ kyah⁺ hnäh⁺ kih⁺ Dio mah⁺ jmee⁺ he⁻ llu⁺ jmah⁺ ba⁺. ¹⁴ Lä⁻ jwë⁺ ja⁻ mo⁻so⁻ lä⁻ dsëë⁻ he⁻ hliih⁺ kyah⁺ hnäh⁺, jëëh⁺ mo⁻so⁻ na⁻jnääh⁺ hnäh⁺ kih⁺ ley, na⁺ he⁻ ma⁻tääh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ he⁻ llu⁺ he⁻ la⁺ kwa⁺ Dio.

Jne' hi⁻ mi⁻te⁺ kih⁺ he⁻ llu⁺

¹⁵ Ha⁻ lä⁻ ja⁻, na⁺ he⁻ ma⁻tøøh⁺ jne⁺ kyaah⁺ he⁻ la⁺ kwa⁺ Dio hi⁺ mo⁻so⁻ na⁻jnääh⁺ jne⁺ kih⁺ ley, ¿ché⁺ jmee⁺ ga⁺ jne⁺ he⁻ hliih⁺? Ni⁺ miih⁻ sa⁻ la⁺ lä⁻ ja⁻. ¹⁶ ¿Ché⁺ sa⁻ ñeh⁺ hnäh⁺ ha⁻ lä⁻ la⁺? Cher⁺ mah⁺ ga⁺ hnëëh⁻ hnäh⁺ hñaa⁺ jmeeh⁺ ta⁺ kih⁺ dsa⁺, he⁻ ma⁻na⁻hñuuh⁺ hnäh⁺ mi⁻teh⁻ hnäh⁺ kiyh⁺ ba⁺ ja⁻. Lä⁻ ja⁻ cher⁺ mah⁺ jmeeh⁻ ga⁺ hnäh⁺ he⁻ hliih⁺, lä⁻ ma⁻tääh⁺ ja⁻ ba⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ he⁻ hliih⁺ he⁻ jmee⁺ juu⁺ hnäh⁺. Pero cher⁺ mah⁺ tääh⁺ hnäh⁺ nuuh⁺ hnäh⁺ kih⁺ Dio, leeh⁺ hnäh⁺ lluu⁺. ¹⁷ Ti⁺ hmaah⁺ Dio, ma⁺ ke⁺ ma⁺ na⁻hñuuh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ dso⁺ kye⁻, pero na⁺ ma⁻ heeh⁻ hnäh⁺ lä⁻ kaa⁻ tuh⁻ hoh⁺ hnäh⁺ lä⁻ jë⁻ ju⁺ 'dsoo⁺ he⁻ ma⁻ nuuh⁻ hnäh⁺. ¹⁸ Ma⁻ na⁻ laah⁺ hnäh⁺ kih⁺ dso⁺ kye⁻, hi⁺ na⁺ ma⁻ ngëëh⁻ hnäh⁺ hñaa⁺ jmeeh⁺ hnäh⁺ he⁻ llu⁺ jmah⁺ ba⁺. ¹⁹ Ma⁻ hlëëhn⁺ hnäh⁺ juu⁺ kih⁺ hi⁻ na⁻ hnëë⁺ jmee⁺ ta⁺ hi⁺ kih⁺ dsa⁻ juy⁺ mah⁺ lä⁻ ngëë⁻ hnäh⁺ kwee⁻. Jää⁺ ga⁺ ngëëh⁻ hnäh⁺ hñaa⁺ kih⁺ dso⁺ kye⁻, ga⁺ jmeeh⁺ hnäh⁺ he⁻ kih⁺ he⁻ hliih⁺ cha⁻ ga⁺ miih⁻. Pero na⁺ ta⁺ cha⁻ në⁻ ngëë⁻ hnäh⁺ hñaa⁺ kih⁺ Dio mah⁺ leeh⁺ hnäh⁺ hi⁻ jmee⁺ he⁻ llu⁺ jmah⁺ ba⁺ hi⁺ lä⁻ ja⁻ leeh⁺ hnäh⁺ na⁻ jngëë⁻ cha⁻ ga⁺ miih⁻.

²⁰ Lä⁻ koo⁻ ma⁺ na⁻ hñuuh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ dso⁺ kye⁻, sa⁺ ma⁺ laah⁺ hnäh⁺ kwaat⁻ kyaah⁺ he⁻ llu⁺. ²¹ ¿Hee⁻ na⁻ ga⁺ lëh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ he⁻ hliih⁺ he⁻ ga⁺ jmeeh⁺ hnäh⁺? Hi⁺

na' kwa' o-hih' kyah' hnäh'. He- jngiäh' jnän` ba' ja-.
 22 Pero na' he- mo'so' na-hñuuh' hnäh' kyaah' dso'kye-
 ja-, ma-laah' hnäh' hi- jmee' ta'he' kih' Dio ba'. He- la-
 ba' ja- ya'joo' kyah' hnäh', he- jmee' na-jngëeh' hnäh'
 lä'jih' mo'so' juu' hnäh'. 23 Hi- jmee' dso'kye-, juu' bih'.
 He- ja- na- la' lä'koo- jñeey'. Pero he- la' kwa' Dio, he-
 ja- jmee' chaa- jne' tää' ta'la' kih' Cristo Jesús Dsa-jjoo'h'
 jnän`.

7

Ley kih' Moisé mo'so' jmee' hih' jnän`

1 Øohn', hlëehn' hnäh' hi- kyuuh~ ley, ¿che' sa' ngëeh'
 hnäh' ha- lä' la' ley? Ley ja- jmee' hih' kih' dsa',
 ta'ko-jjih' chaay-. 2 Lä'koo- la' kih' jaa- dsa-më' hi- na-
 jee- goo-. Cha'në' ley, ma-na-laay- kyaa' jaa- dsa-ñuuh-
 ba' ta'ko-jjih' chaa- dsa-ñuuh- kyaay'. Pero cher'mah'
 ga'juu' dsa-ñuuh- he', mo'so' jmee' hih' ley ja- kiyh'.
 3 Lä'ja-, cher'mah' ga'kaa' dsa-më' he' jñah' dsa-ñuuh-
 ta'ko-jjih' chaa- dsa-ñuuh- kyaay', he- jmeey' dso'kye-
 ba' ja-. Pero cher'mah' ga'juu' dsa-ñuuh- kyaay', mo'so'
 jmee' hih' ley ja- kiyh'. Ja-ga' na', le' ba' kaay' jñah', sa'
 cha- hliih' la'.

4 Ja-ba' lä'ja- hnäh' øohn', ma-na-juu' hnäh' cha'në'
 ley kih' Moisé, kih' he- ga'juu' jmi-ngo' kih' Cristo. Lä'ja-
 cha- jwë' leeh' hnäh' kyaa' jñah'. Hi- he' he' Cristo hi-
 ga-lä'jih' jee' kih' hi- na-juu' mah' jmee' jne' he- llu'
 jmah' cha'në' Dio. 5 Ta'ko-jjih' ma' ga-noo' jne' lä'koo-
 ma' ngiäh' jmi-ngo' jnän`, lä'jët he- hliih' he- ma' hee'
 dsë- jne', ga-tëë' be' kyaah' ley, mah' ga-joo' jnän' jmeen'
 he- hliih' he- ma' jngiäh' jnän`. 6 Pero na' ma-na-laa'
 jne', lä'llu' he- ma-na-juu' jne' cha'në' ley he- ma' jmee'

hih⁺ jnän⁻. Hi⁺ na⁺ tøøh⁺ jne⁺ kyaah⁺ mada⁻ hmëë⁺ lä⁺koö⁻
 hih⁺ jmee⁺ Jmi⁻lle⁺ kih⁺ Dio. Mo⁺so⁺ jmee⁺ ga⁺ hih⁺ jnän⁻
 lä⁺koö⁻ na⁻sih⁻ në⁺ ley ma⁻gyuh⁻.

Sa⁺ tää⁺ jne⁺ mi⁺te⁻ jne⁺ ley

⁷ ¿Ha⁻ lä⁺ jäh⁺ jne⁺ ja⁻? ¿Che⁺ jmee⁺ hliih⁺ ley ja⁻?
 Ni⁺ miih⁻ sa⁺ la⁺ lä⁺ja⁻. Jnä⁺ sa⁺ ga⁺lä⁺kyuuhn⁻ hee⁻
 ja⁻ dso⁺kye⁻ wa⁻ra⁻ jäh⁺ kih⁺ sa⁺ cha⁻ ley. Hi⁺ ni⁺ sa⁺
 ma⁻lä⁺kyuuhn⁻ hee⁻ ja⁻ he⁻ hee⁺ dsë⁺ dsa⁻ lä⁺jë⁺ he⁻
 ga⁺ cha⁻ wa⁻ra⁻ jäh⁺ kih⁺ sa⁺ lle⁻ në⁺ ley nuuh⁻ la⁺: “Ta⁺
 wa⁺ hee⁺ hoh⁺ leh⁺ he⁻ ga⁺ cha⁻.” ⁸ Pero dso⁺kye⁻ ga⁺ tëë⁺
 be⁺ cha⁻ga⁺miih⁻ ma⁺ ga⁺nuun⁺ ha⁻ lä⁺ hlëeh⁺ nuuh⁻ ja⁻.
 He⁻ja⁻ ga⁺lä⁺jë⁺ go⁻te⁺ ba⁺ ma⁺ hee⁺ dsën⁺. Pero wa⁻ra⁻
 jäh⁺ kih⁺ sa⁺ cha⁻ ley, na⁻hmää⁺ ba⁺ dso⁺kye⁻ ja⁻. ⁹ Sa⁺
 ga⁺ ma⁻nuun⁺ ley ma⁺ chaa⁻ ba⁺ jnä⁺ llu⁺ laan⁺. Pero ma⁺
 ga⁺nuun⁺ nuuh⁻ ja⁻, ga⁺lä⁺jnä⁺ dso⁺kye⁻ hi⁺ ga⁺lä⁺ngëen⁺
 ma⁺ na⁻bäähn⁻ he⁻ ma⁺ juun⁺ ba⁺. ¹⁰ Ja⁻ ga⁺ ga⁺lä⁺ngëen⁺,
 heh⁺ nuuh⁻ he⁻ la⁺ kwaat⁻ jmee⁺ chaa⁻ jne⁺, ga⁺mi⁺jnää⁻
 he⁻ ma⁺ na⁻bäähn⁻ he⁻ ma⁺ juun⁺. ¹¹ Jëeh⁺, dso⁺kye⁻
 ga⁺tëë⁺ be⁺ kyaah⁺ nuuh⁻ ja⁻, ga⁺mi⁺gaay⁻ jnä⁺ hi⁺ ja⁻ba⁻
 he⁻ ja⁻ ga⁺bääh⁻ jnä⁺ he⁻ ma⁺ juun⁺.

¹² Ma⁺ra⁺ he⁻ na⁻jngii⁺ ba⁺ ley, hi⁺ lä⁺jë⁺ nuuh⁻ he⁻
 lle⁻ në⁺ ley na⁻jngii⁺, llu⁺ ba⁺ la⁺, sa⁺ cha⁻ la⁺ ni⁺ miih⁻.
¹³ ¿Che⁺ ja⁻ba⁻ he⁻ llu⁺ ja⁻, ga⁺bääh⁻ jnä⁺ juun⁺? Ni⁺ miih⁻
 sa⁺ la⁺ lä⁺ja⁻. Dso⁺kye⁻ ba⁺ ja⁻ he⁻ ga⁺hee⁺ jnä⁺. Kyaah⁺
 he⁻ llu⁺ ja⁻, ga⁺mi⁺jnää⁻ ha⁻ lä⁺ la⁺ dso⁺kye⁻ he⁻ kyaah⁺
 ma⁻na⁻bäähn⁻ juun⁺. He⁻ja⁻ kyaah⁺ nuuh⁻ ja⁻ ga⁺lä⁺jnä⁺
 ha⁻koö⁻ hliih⁺ sa⁺ la⁺ dso⁺kye⁻ he⁻ kye⁺ jne⁺.

Sa⁺ tää⁺ jne⁺ han⁺ kih⁺ he⁻ hliih⁺ he⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän⁻

¹⁴ Ma⁻ñe⁺ ba⁺ jne⁺, jmi⁻lle⁺ ba⁺ la⁺ ley, pero jnä⁺ jmi⁻ngo⁺
 ba⁺ laan⁺, ma⁻na⁻hnëë⁺ ba⁺ jnä⁺ he⁻ jmeen⁺ ta⁺he⁺ kih⁺

dso'kye-. ¹⁵ Sa⁺ ngëen' hee- na- la' kin⁺, sa⁺ jmeen⁺ lä'koo- hnoon' jmeen⁺. He- sa⁺ tih~ dsën⁺, he- ja- ba' jmeen⁺. ¹⁶ Hi⁺ cher'mah' ga' jmeen' he- sa⁺ hnoon' jmeen⁺, lä'jwë' ja- jmeen⁺ dsoo', llu' ba' ley ja-. ¹⁷ He- ja- jmee⁺ lii~, ja⁺ hñiin⁺ he- jmeen⁺ lä'ja-, dso'kye- he- kyaahn' ba' ja-, he- jmee⁺ lä'ja-. ¹⁸ Man⁺ kwee-, sa⁺ jnøø⁺ ni⁺ miih- he- llu' ki' jnä'. He- ma-jwahn' lä-na- he- hlëehn' kih' jmi-ngo' kin⁺ ba' ja-. Ma'ke⁺ hnoo' ba' jnä' jmeen⁺ he- llu', pero sa⁺ tään⁺ jmeen⁺. ¹⁹ Jëeh', sa⁺ jmeen⁺ he- llu' lä'koo- hnoon' jmeen⁺. He- hliih' he- sa⁺ hnoon' jmeen⁺, he- ja- ba' jmeen⁺. ²⁰ Hi⁺ cher'mah' jmeen⁺ he- sa⁺ hnoon' jmeen⁺, ja⁺ he' hñiin⁺ he- jmeen⁺ lä'ja-. Dso'kye- he- kyaahn' ba' ja- he- jmee⁺ lä'ja-.

²¹ Lä'jë⁺ jiih~ he- hnoon' jmeen⁺ he- llu', he- hliih' jmah' ba' jøø⁺ kin⁺. Koo- na- la' ba' kin⁺. ²² Neh⁺ tuh- dsën⁺, tih~ ba' dsën⁺ ley kih' Dio. ²³ Pero man⁺, cha- ga' jyoh' he- ha' kih' he- tih~ dsën⁺. He- ja- lla- dsëe⁺ kin⁺ mah' jmeen⁺ he' kih' dso'kye- he- kyaahn'.

²⁴ Peer⁺ jwi~ jnä' kih' Dio. ;Hii- lää' jnä' kih' jmi-ngo' he- jmee⁺ juun'? ²⁵ Ti'hmaah' kwan⁺ kih' Dio, ma' ra⁺ he- lääy' ba' jnä' ta' la⁺ kih' Jesucristo Dsa- jøøh' jnä⁺. Lä'la- ba' la'. Neh⁺ tuh- dsën⁺ hnoon' jmeen⁺ he' kih' ley kih' Dio pero jmi-ngo' kin⁺, jmee⁺ ga' he' kih' dso'kye- ba'.

8

Jmi-lle' Na-jngii' kwa' be' mah' leh' jne'

¹ Na' na⁺, mo' so⁺ na- bääh⁺ dsa- nää' cha' je- hi- tääh' kyaah' Cristo Jesús, hi- sa⁺ ga' nää' lä' ngii' jmi-ngo' kih', ga- nää' bih' lä'koo- jäh' Jmi-lle' Na-jngii'. ² Na' he- ma-kyaahn' Cristo Jesús, Jmi-lle' Na-jngii' he- jmee⁺ chaa- jne', ga- lää' jne' he- ma' na- bääh⁺ jne' kyaah'

dso'kye⁻ he⁻ ma' jngih⁺ jnän[.] ³ Sa⁺ ga⁺jmää⁺ ley kih⁺ Moisé ma' lää⁺ jne', kih⁺ he⁻ sa⁺ cha⁻ be' kih⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän[.] He⁻ja⁻ ga⁺chee⁺ Dio joo⁺, ga⁺kay⁺ jmi⁻ngo⁺ lä⁺koo⁻ jmi⁻ngo⁺ he⁻ kye⁺ jne' hi⁻ ää⁻ dsoo[.] Ga⁺juuy⁺ kih⁺ he⁻ na⁻bääh⁺ jne' kyaah⁺ dso'kye⁻. Lä⁺jwé⁺ ja⁻ ga⁺chee⁺ Dio dso'kye⁻ ja⁻ kyaah⁺ dso'jwi⁺ he⁻ ma' kye⁺ jne' né⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän[.] ⁴ Mah⁺ lä⁺ja⁻ lä⁺tää⁺ jne' jmeen⁺ he⁻ llu⁺ jmah⁺ lä⁺hnøø⁺ kih⁺ ley, cher'mah⁺ sa⁺ jmee⁻ ga' jne' he⁺ lä⁺koo⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän[.] Hnøø⁺ jmee⁻ jne' he⁺ lä⁺koo⁻ jäh⁺ Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii⁺ ba⁺.

⁵ Dsa⁻ hi⁻ ga⁺nää⁺ lä⁺koo⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ kih⁺, kyey⁻ huü⁺dsé⁻ kih⁺ jmi⁻ngo⁺. Pero hi⁻ ga⁺nää⁺ lä⁺koo⁻ jøø⁺ Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii⁺, kyey⁻ huü⁺dsé⁻ kih⁺ Dio ba⁺. ⁶ Cher'mah⁺ jmee⁻ jne' he⁺ kih⁺ he⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän[,] he⁻ ja⁻ jmee⁻ juu⁺ jne'. Pero cher'mah⁺ jmee⁻ jne' he⁺ kih⁺ Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii⁺, he⁻ ja⁻ ba⁺ jmee⁺ chaa⁻ jne' hi⁺ jmee⁺ hii⁺ ti⁺ jnän[.] ⁷ Lä⁺koo⁻ la⁺ kih⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän⁺ sa⁺ jwah⁺ kyaah⁺ Dio. Sa⁺ jmee⁺ he⁺ lä⁺koo⁻ jäh⁺ ley kih⁺ Dio hi⁻ ni⁺ lä⁺ja⁻ sa⁺ tää⁺ høøy⁺ wa⁻ra⁻ jäh⁺ kih⁺ jmeey⁺ he⁺. ⁸ Hi⁻ ga⁺nää⁺ lä⁺koo⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ kih⁺, sa⁺ tääy⁺ jmeey⁺ he⁻ tih⁻ dsé⁺ Dio.

⁹ Pero hnäh⁺, mo⁻so⁻ tääh⁺ hnäh⁺ lä⁺ hnøø⁺ jmi⁻ngo⁺. Cher'mah⁺ ju⁺ dsoo⁺ kyeh⁺ hnäh⁺ Jmi⁻lle⁺ kih⁺ Dio, tääh⁺ hnäh⁺ lä⁺ hnøø⁺ Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii⁺ ba⁺. Hi⁻ cher'mah⁺ chaa⁻ hi⁻ sa⁺ kye⁻ Jmi⁻lle⁺ kih⁺ Cristo, sa⁺ laay⁺ kyaah⁺ Cristo. ¹⁰ Pero cher'mah⁺ kyaah⁺ hnäh⁺ Cristo, lä⁺koo⁻ he⁻ ga⁺juu⁺ jmi⁻ngo⁺ kyah⁺ hnäh⁺ kwaat⁻ kih⁺ dso'kye⁻, hi⁻ jmi⁻lle⁺ kyah⁺ hnäh⁺ na⁺jiih⁺ lä⁺llu⁺ he⁻ ma⁻laah⁺ hnäh⁺ lluu⁺. ¹¹ Cher'mah⁺ kyeh⁺ hnäh⁺ Jmi⁻lle⁺ kih⁺ hi⁻ ga⁺chaa⁻ Jesús jee⁺ kih⁺ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁺, he⁺ ba⁺ hi⁻ ga⁺mi⁻jiih⁺ Cristo, mi⁻jiiyh⁺ jmi⁻ngo⁺ kyah⁺ hnäh⁺ he⁻ dsa⁻juu⁺, ta⁺ lä⁺

kyaah' be' kih' Jmi-llē' Na-jngii' he- kyeh' hnäh'.

¹² He-ja- jwēehn~ hnäh' øøhn', koo- ba' la' he- ää- jmi' jmeen' pero ja- he- dsa'toohn' lä+koo- hnøø' jmi-ngo- go' jnän'. ¹³ Cher'mah' tääh' hnäh' lä+ hnøø' jmi-ngo' kyah' hnäh', juuh' hnäh'. Pero cher'mah' kyaah' be' kih' Jmi-llē' Na-jngii' ga-lä-øøh' hnäh' kih' he- ngii- tuh-hoh' hnäh', chaa- ba' hnäh' tää'. ¹⁴ Lä-jēē' hi- jøø- Jmi-llē' Na-jngii' kih', hi- he' ba' laa' ma'ra' joo' Dio. ¹⁵ Sa- ga-hñah' jne' koo- jmi-llē' he- hnēē- jne' mah' dsa'tooh' jne' gah' jne' lä+koo- ma' tøøh' jne' jää'. Ga-hñah' jne' Jmi-llē' kih' Dio hi- ga-jmää' jne' ma'ra' joo'. He-ja- chiih' jnih': "Abba", he- hnøø' jäh- Tää' kyaan'. ¹⁶ Ja-ba' Jmi-llē' Na-jngii' jmee- ju'dsoo' siiyh- jmi-llē' jnän', ma'ra' he- laa' jne' joo' Dio. ¹⁷ Hi- he- ma-laa' jne' joo', ma-laa' jne' kwaan~ hñah' jne' he- kwēēh' Dio joo'. Lä-ja- ko-jøh' kyaah' Cristo hñah' jne' heen- he- ga-bääh- Dio hñii', cher'mah' heeh' jne' jēēn' wi' ko-jøh' kyaayh'. Ja-ga' na', le' dsa'toohn' ko-jøh' kyaayh' ya-jwii' kiyh'.

Lloo~ koo- jmi' tēēh' jne' ya-jwii' kih' Dio

¹⁸ Jnä' laan', he- lli' wi' he- jēē' jne' na', ni' miih- sa- jēēh- lä+koo- le' jnän' ya-jwii' kih' Dio he- na' ga-lä-jnä'. ¹⁹ Ga-lä-jēē- he- ga-jmee' Dio cha- jmi-gyuu- la-, hnøø' wa'ra- jäh' kih' na' ga-juh- ba' ma-tēē' jmi' mi-jnää' Dio lä-jēē- hi- laa' joo'. ²⁰ Jēēh', lä-jēē- he- ga-jmee' Dio cha- jmi-gyuu- la- mo-so- jnä' lä+koo- ma' jnä' lä- ma' ga-jmee' Dio. Pero ja- he- hyoh- dsē' ja-, he- ga-jä- ta- hwa'. Lä-ja- ga-lä-hnøø' hñii' hi- ga-jmee' ba'. Pero ma'ra- he- cha- ba' o-jøh- dsē- kih'. ²¹ Jēēh', ma'ra- he- lää' ba' lä-jēē- he- ga-jmee' Dio, sa- kway' jwē' heē- ta-la' heē' lä-ja- ba'. Ma-ja- le' cha-miih- llu' kiyh' wa'ra-

ga⁺ tē⁺ jee⁺ lääy⁺ ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ lä⁺ jēē⁺ hi⁻ laa⁺ joo⁺ Dio.
²² Ma⁻ ñe⁻ ba⁻ jne⁻, lä⁺ jē⁺ he⁻ ga⁺ jmee⁺ Dio ki⁻ hoo^h lä⁺ jii^h
na⁺ kih⁺ lli⁺ wi⁺ he⁻ jēy[~], ku⁺ jii⁺ kih⁺ lä⁺ koo⁻ jaa⁻ dsa⁻ mē⁺
jee⁺ dsa⁻ lä⁻ chaa⁻ gyuu⁻ kyaay⁺. ²³ Hi⁺ ja⁺ ma⁻ la⁺ he⁻ ja⁻
ki⁻ hoo^h~, ja⁻ ba⁻ lä⁺ ja⁻ jne⁻ ka⁻ lä^h~. Jēē⁺, ma⁻ hñah[~] jne⁻
Jmi⁻ lle⁺ Na⁻ jngii⁺ he⁻ la⁺ to⁻ nē⁻ kih⁺ jee⁺ lä⁺ jē⁺ he⁻ na⁺ ga⁺
hñah⁺ jne⁻. He⁻ ja⁻ ku⁺ jii⁺ tuh⁻ dsē⁻ jne⁻, jøøn⁺ kih⁺ Dio
he⁻ mi⁻ jnäy⁺ jne⁻ he⁻ laan⁺ ma⁻ ra⁺ joo⁺. Ja⁻ ga⁻ na⁺ lää⁺
jmi⁻ ngo⁺ he⁻ kyē⁻ jne⁻ la⁻. ²⁴ Ga⁺ lääy⁺ jne⁻, he⁻ ja⁻ ma⁻ cha⁻
ba⁻ o⁻ jøh⁺ dsē⁻ jnän⁻ he⁻ lää⁺ ba⁻ jmi⁻ ngo⁺ jnän⁻. Pero
wa⁻ ra⁻ jäh⁺ kih⁺ ga⁺ tēē⁺ jne⁻ he⁻ la⁻, mo⁻ so⁺ cha⁻ he⁻ kih⁺
he⁻ jøø⁺ ga⁺ jne⁻. Jēē⁺, he⁻ ma⁻ tēē⁺ jne⁻, ¿he⁻ la⁻ jøø⁺ ga⁺
jne⁻ tēē⁺? ²⁵ Pero jne⁻, tøø^h ba⁻ jne⁻ jøøn⁺ he⁻ sa⁻ ga⁺
ma⁻ tēē⁺ jne⁻, he⁻ ja⁻ hnøø⁺ jmeen⁺ jøh⁻ dsē⁻ jne⁻.

²⁶ Ja⁻ ba⁻ lä⁺ ja⁻, Jmi⁻ lle⁺ Na⁻ jngii⁺ kway⁻ be⁺ lä⁺ ma⁻ sa⁻
cha⁻ be⁺ jnän⁻. Jēē⁺, sa⁺ kyuu^h~ jne⁻ ha⁻ lä⁺ chuun⁺ kyaah⁺
Dio, pero Jmi⁻ lle⁺ Na⁻ jngii⁺ cheh⁺ nē⁻ jnän⁻, ki⁻ hoo^h~
ngiiy⁺ jnän⁻ kyaah⁺ juu⁺ he⁻ sa⁺ kēh⁺ jne⁻ jmi⁺ hlēēhn⁻.
²⁷ Dio hi⁻ jēē[~] kwee⁻ ha⁻ lä⁺ la⁺ neh⁺ tuh⁻ dsē⁻ jne⁻, hi⁻ he⁺
ñe⁻ hee⁻ na⁻ he⁻ ngii⁺ Jmi⁻ lle⁺ Na⁻ jngii⁺, jēē⁺ lä⁺ hyoh⁻
dsē⁺ Dio ba⁻ ngiiy⁺ jnän⁻ hi⁻ laa⁺ kyaay⁺.

²⁸ Jne⁻ hi⁻ hnää⁺ Dio, ñe⁻ jne⁻, he⁻ llu⁺ jnän⁻ ba⁻ ja⁻ lä⁺ jē⁺
he⁻ dsa⁻ ngēē⁺ jne⁻, jne⁻ hi⁻ na⁻ teeh⁺ kya⁺ Dio lä⁺ koo⁻
huu⁺ dsē⁻ kiyh⁺ he⁻ ma⁻ na⁻ la⁻ jää⁺. ²⁹ Jää⁺ ma⁻ kyuu⁻
Dio lä⁺ jēē⁺ dsa⁻ kya⁺ hi⁺ lä⁺ ja⁻ ga⁺ jmääy⁺ kwaat[~] lä⁺ ma⁻
to⁻ nē⁻, mah⁺ leey⁺ lä⁺ koo⁻ laa⁺ joo⁺. Lä⁺ jwē⁺ ja⁻, leē⁺
Cristo to⁻ nē⁻ jee⁺ kih⁺ jwēē⁺ dsa⁻ kyaay⁺. ³⁰ Hi⁺ lä⁺ jēē⁺ hi⁻
ga⁺ jmääy⁺ kwaat[~] lä⁺ ma⁻ to⁻ nē⁻, ga⁺ tēēyh⁺ hi⁻ he⁺. Hi⁺
lä⁺ jēē⁺ hi⁻ ga⁺ tēēyh⁺, ga⁺ jmääy⁺ lluu⁺. Hi⁺ hi⁻ ga⁺ jmääy⁺
lluu⁺ he⁺, ga⁺ jmääy⁺ kaah⁺.

³¹ ¿Hee⁻ ga⁻ na⁻ jäh⁺ jne⁻ na⁺? Cher⁺ mah⁺ Dio kyaah⁺ jne⁻,

¿hiī nā hī llā dsë̀ jne' ? ³² Sā gā koōy' dsë̄y', mā rā hē gā ngë̄' bih' joōy' gā juu' kwaat̄ jnän'. Hā gā sā kwë̄yh' jne' lǟjē̄ hē jmeē bii' jnän'. ³³ ¿Hā tā jǟ hī hnë̄' hī mā nā lleeh' kyaa' Dio? Hñii' ba' Dio jmäǟȳ lluu'. ³⁴ ¿Hā tā jǟ hī taah' jne' chājē? Cristo gā juu' jnän' hī jǟ mā lā koō gā juuy' jā, gā lǟ jiiyh' kā läh'. Hī jǟ mā lā koō gā lǟ jiiyh', na' gyay' jwoo' rā lluu' kih' Dio ngiiy' jnän'. ³⁵ ¿Hā tā jǟ hē ha' jnän' hē hnää' Cristo jne' ? ¿Chē kyaah' hē jë̄' jne' wī, chē kyaah' hē la' jwë̄h' jnän', hē kwā dsā jnän', hē sā chā hē kih' hih̄n̄, hē sā chā hmiih̄ hē kyehn', hē hii' goō jnän', o hē juu' jne' ? ³⁶ Lǟ koō nā sī juu' kih' Dio: Kih' hē tøh' jnääh' kyaah' hnē, hē jā lǟjē̄ jmī ba' hii' goō juu' jnääh'.

Jmeē dsā kwaat̄, laa' jnääh' lǟ koō jah' hī jngë̄yh'.

³⁷ Kih' jee' lǟjē̄ hē jā, mā rā hē leh' ba' jne' kyaah' be' kih' Cristo hī hnää' jne'. ³⁸ Hē jā jmeen' dsoo', nī hē juu' jne', nī hē chā jmī gyuu' lā, nī ángele, nī hī laa' ta' juuh̄, nī hī nā hø̄ ga' be', nī hē chā na', nī hē na' ga' lǟ jnä' ta' cha'në', ³⁹ nī hē chā gyuuh', nī hē chā neh' hwa', nī hē ga' jyoh' hē mā nā lā kih' Dio, sā tǟ jnuuh' lǟ koō te' hē hnää' Dio jne', hē ga' mī jnǟȳ jnän' ta' lā kih' Cristo Jesús Dsā jø̄h' jnän'.

9

Gājã tā koo' dsā Israel hī ma' laa' kwaat̄

¹ Jnä' hī laa' kyaah' Cristo, ju' dsoo' nā jwë̄hn̄ hnäh', sā tā juun'. Hī Jmī lle' Nā jngii' jmeē ju' dsoo' kō jøh' kyaah' jnä', ² hē meeh̄ dsën̄ chā miih̄. Lǟjē̄ jmī ba' jiī tuh̄ dsën̄. ³ Hnoon' jǟ dsōjwī nē' kin̄, hnoon' jän' tā koo' kih' Cristo hā gā chē lǟjā le' llu' kih'

øøhn¹ hi⁻ te⁻ju⁻ kin⁺ kyaah¹, ⁴ hi⁻ laa¹ dsa⁻ Israel. Dio ga⁻jmääy¹ lä⁻koo⁻ jooy¹, hi⁻ ga⁻mi⁻jnäay⁻ jmëe¹ je⁻ kiyh¹ hi⁻ ga⁻jmeey¹ Dio hmooh¹ kyaayh¹, ga⁻tooyh⁻ gooy⁻ ley kih¹ Moisé, hi⁻ ga⁻jmeey¹ mada⁻ he⁻ jmeey¹ dsa⁻ he⁻ juuh⁻ kiyh¹, hi⁻ ga⁻bääyh⁻ hñiiy¹ ha⁻ lä⁻ jmeey¹ kyaayh¹. ⁵ Dsa⁻ Israel he⁻ laay¹ sa⁻ju⁻ kih¹ dsa⁻ ma⁻kaah¹ kyaay¹ jnääh¹ hi⁻ ma⁻chaa⁻ llo⁻joo¹. Hi⁻ jee⁻ kyaay¹ jnääh¹ ya⁻ hëe¹ Cristo laay¹ dsa⁻ jmi⁻gyuu¹. Hi⁻ he⁻ laa¹ Dio, hi⁻ jøøh¹ ga⁻ kih¹ jee⁻ lä⁻jëe⁻. Lä⁻ja⁻ wa⁻ hån¹ kiyh¹ ga⁻lä⁻jë⁻ joh¹ jmi⁻cha⁻. Wa⁻ la¹ lä⁻ja⁻.

Dio sa⁻ dsëë⁻ dsoo¹ he⁻ ga⁻jä¹ dsa⁻ he⁻ ta⁻ koo¹

⁶ Ja⁻ he⁻ sa⁻ ga⁻mi⁻te¹ Dio juu¹ kih¹ kyaah¹ dsa⁻ Israel, he⁻ ga⁻jäy¹ ta⁻ koo¹. Jëeh¹ ja⁻ lä⁻jëe⁻ sa⁻ju⁻ kiyh¹ laa¹ ma⁻ra⁻ dsa⁻ Israel. ⁷ Ni⁻ ja⁻ lä⁻jëe⁻ sa⁻ju⁻ kih¹ Abraham, laa¹ ma⁻ra⁻ jooy¹. Lä⁻la⁻ ba⁻ jäh¹ Dio siiyh¹: “Ma⁻la⁻ sa⁻ju⁻ kih¹ Isaac ba⁻ lee¹ dsa⁻ kyaah¹.” ⁸ Lä⁻la⁻ ba⁻ hnøø¹ jäh¹ juu¹ la⁻. Ja⁻ kih¹ he⁻ ga⁻lä⁻chaa¹ dsa⁻ jee⁻ kih¹ hi⁻ na⁻hñaa¹ chaa⁻, he⁻ja⁻ laay¹ joo¹ Dio. Ma⁻la⁻ dsa⁻ hi⁻ dsa⁻lä⁻chaa⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii¹ kyaah¹, hi⁻ he⁻ ba⁻ jmääy⁻ kwaat⁻ laa¹ ma⁻ra⁻ sa⁻ju⁻ kiyh¹. ⁹ He⁻ la⁻ ba⁻ ja⁻ he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii¹, ga⁻jäyh¹: “Ja⁻ ba⁻ jii⁻ la⁻ jän⁻ jyoh¹ ji⁻ ñe⁻, hi⁻ lä⁻chaa⁻ joo¹ Sara.”

¹⁰ Ja⁻ ma⁻la⁻ he⁻ ja⁻ ga⁻la¹. Jaa⁻ ba⁻ jmii⁻ lä⁻uu¹ joo¹ Rebeca, hi⁻ ga⁻lä⁻chaa¹. Hi⁻ he⁻ he⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän¹ Isaac. ¹¹ Sa⁻ ga⁻ ma⁻lä⁻chaa¹ gyuu⁻ suu¹ he⁻, hi⁻ ni⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻jmeey¹ gyuu⁻ suu¹ he⁻ ni⁻ he⁻ hliih¹ ni⁻ he⁻ llu¹. Ma⁻ja⁻ ba⁻ ga⁻lleeh⁻ Dio jaa⁻ hi⁻ ga⁻laa¹ kyaay¹, lä⁻ja⁻ ba⁻ ga⁻jä¹ koo⁻ hwëh⁻, Dio le⁻ lleeh⁻ hii⁻ na⁻ hi⁻ hnäay¹. Sa⁻ la¹ kwaat⁻ hee⁻ na⁻ he⁻ jmeey¹ dsa⁻, Dio ba⁻ he⁻ hi⁻ tëeh⁻ dsa⁻. ¹² Lä⁻la⁻ ga⁻jäh¹ Dio siih¹ Rebeca: “Hi⁻ mäh¹ ba⁻ jmeey¹ hih¹ kih¹ hi⁻ jøøh¹.” ¹³ Juu¹ na⁻ jëeh¹ kwee⁻

lä⁺ko^o- na⁻si^h- jee⁺ la⁻: “Jacob ba⁺ ga⁻ lä⁺hnaan⁺, pero Esau ga⁺jmään⁺ ta⁺ koo⁺.”

¹⁴ ¿Ha⁻ lä⁺ jäh⁺ jne⁺ ja⁻? ¿Che⁺ jmee⁺ Dio hliih⁺ he⁻ jmeey⁺ lä⁺ na⁻? Ni⁺ miih⁻ sa⁺ la⁺ lä⁺ ja⁻. ¹⁵ Jëeh⁺, lä⁺ la⁻ ga⁺ jäh⁺ Dio siih⁺ Moisé: “Lä⁻ ñih⁺ dsen⁺ kih⁺ hi⁻ lä⁺ dsen⁺ hi⁺ lä⁻ jøh⁻ dsen⁺ kyaah⁺ hi⁻ lä⁺ dsen⁺ ka⁻ läh⁺.” ¹⁶ Sa⁺ la⁺ kwaat[~] lä⁺ hnøø⁺ dsa⁻, ni⁺ kih⁺ he⁻ jmee⁺ dsa⁻ lä⁺ bii⁺. Ni⁺ miih⁻ sa⁺ la⁺ lä⁺ ja⁻. Lä⁻ ñih⁺ dsē⁺ Dio kih⁺ dsa⁻ hi⁻ lä⁺ dsēy⁺ ba⁺. ¹⁷ Lä⁺ la⁻ na⁻ si^h- juu⁺ kih⁺ Dio lä⁺ ko^o- ma⁺ ga⁺ hlëeyh⁺ kyaah⁺ Faraón: “Ma⁻ llaan⁺ hne⁻ jøøh⁺ mah⁺ jëē⁺ dsa⁻ ha⁻ koh⁺ sa⁺ cha⁻ be⁺ kin⁺ he⁻ mi⁺ jnään⁺ nē⁺ kyah⁺, mah⁺ lä⁺ ja⁻ lä⁻ kyuu⁺ dsa⁻ jnä⁺ lä⁻ kaa⁻ jmi⁻ gyuu⁺”, ga⁺ jäh⁺ Dio. ¹⁸ Jee⁺ ja⁻ dsa⁻ lä⁻ jnä⁺, lä⁻ ñih⁺ dsē⁺ Dio kih⁺ hi⁻ lä⁺ dsēy⁺ hi⁺ lä⁺ ja⁻ kih⁺ hi⁻ lä⁺ dsēy⁺ jmeey⁺ lä⁻ chaayh⁻ cha⁻ ga⁺ miih⁻.

¹⁹ Cher⁺ mah⁺ hne⁻ jwi^hh⁺ jnä⁺: “¿He⁻ la⁺ ja⁻ bääh⁻ Dio jne⁺ dsoo⁺? Jëeh⁺, sa⁺ cha⁻ ni⁺ jaa⁻ hi⁻ lih⁺ ha⁺ kih⁺ Dio kih⁺ he⁻ lä⁺ dsēy⁺ jmeey⁺.” ²⁰ Pero jnä⁺ jeehn⁺ kyah⁺ lä⁻ la⁻: “Hne⁻ dsa⁻ ñuu^h- , ¿hee⁻ laah⁺ hne⁻ mah⁺ ti⁺ chooh⁺ juu⁺ kyaah⁺ Dio?” Sa⁺ le⁺ hlëeh⁺ mi⁺hya⁻ siiyh⁺ tē⁺hya⁻: “¿He⁻ la⁺ ma⁻ jmääh⁺ jnä⁺ lä⁺ na⁻?” ²¹ Cha⁻ jwē⁺ kih⁺ tē⁺hya⁻ jmee⁺ lä⁺ lä⁺ dsēy⁺. Kyaah⁺ ja⁻ ba⁺ tu⁺ jii⁺ ja⁻, jmeey⁺ mi⁺hya⁻ he⁻ la⁺ na⁺ hñaah⁺ hi⁺ jmeey⁺ mi⁺hya⁻ wa⁺ la⁺ cha⁻ la⁺.

²² Hi⁺ ha⁻ lä⁺ jäh⁺ jne⁺ kih⁺ he⁻ la⁻. Dio hnøøy⁺ mi⁻ jnääy⁺ lä⁺ ko^o- ya⁻ jëē⁺ dsēy⁺, hi⁺ hnøøy⁺ nuu⁺ dsa⁻ ha⁻ lä⁺ la⁺ be⁺ kiyh⁺, pero sa⁺ jmeey⁺ lä⁺ चाह⁺ ja⁻, kwëeh[~] ba⁺ dsēy⁺ ' cha⁻ miih⁻ kyaah⁺ hi⁻ lle⁻ kih⁺ dsa⁻ nää⁺ kyaah⁺ dso⁺ jwi^h. ²³ Hi⁺ lä⁺ ja⁻ ka⁻ läh⁺ hnøøy⁺ jëē⁺ dsa⁻ ha⁻ koh⁺ na⁺ hñaah⁺ sa⁺ la⁺ ya⁺ jwi^h kiyh⁺, he⁻ mi⁻ jnääy⁺ kih⁺ hi⁻ lä⁻ ñih⁺ dsēy⁺, he⁺ ba⁺ hi⁻ ga⁺ mi⁺ lluu^y lä⁺ ma⁺ to⁻ nē⁺ mah⁺ tēēy^h ya⁺ jwi^h kiyh⁺. ²⁴ Lä⁺ ja⁻, lä⁺ kye⁻ jne⁺ ma⁻ tēēy^h na⁺. Hi⁺ ja⁺ ma⁺ lä⁺

hī laa' judiu, jā-ba' lä'jā ma-tëeyh' hī sa' laa' judiu.

²⁵ Lä'koō ga'jäyh' Osea:

Kih' dsā hī sa' laa' kyaan', mi-chee' jnih' "Dsā kyaan'".

Dsā hī sa' ma'hnaan', na' ma'hnaa' jnih'.

²⁶ Jā-ba' jee' ga'jäyh' jā "Sa' laah' hnäh' dsā kyaan'",

jā-ba' jee' jā, lloō koō jmi' jäyh' "Laah' hnäh' joo' Dio jiih'".

²⁷ Jā-ba' lä'jā ga'hleeh' Isaia kih' dsā Israel: "Ma'ke' jwëë' jwërte sa'jū kih' Israel lä'koō mi'sih' hē cha' cha'hoo' jmi' ñeeh', pero miih' go-te' ba' hī lää'.

²⁸ Jëeh', ma'ra' hē jmee' ba' Dio lä'koō ga'jäyh' le' kih' hī na-bääh' dsoo' lä'kaa' jmi' gyuu'. Chah' ba' llay' ta' kyaah' ju'dsoo' jmah'." ²⁹ Hē la' na' ga'jäyh' Isaia jää':

Wa'ra' jah' kih' Dio, hī cha' ga'lä'jé' be' kih', ga'heey' lä'jéë' jne' dsā Israel,

ma' le' jnan' lä'koō ga'la' kih' hī ma'tääh' jwī Sodoma kyaah' jwī Gomorra.

³⁰ Juu' la' ma'jä' lä'la'. Dsā hī sa' laa' judiu hī sa' ma' jmee' he' ma'hnaayh' Dio, ga'hwëëy' lluu' lä'llu' hē ga'lä'dsoo' dsëy'. ³¹ Pero dsā judiu hī ma'høø' ley

ha' lä' jee' ma'hwëëy' lluu', sa' ga'liyh' ma'jäy' lluu'.

³² ¿He'la' sa' ga'liyh'? Kih' hē ma'hnooyh' ha' lä'jee' ma'hwëëy' lluu' kyaah' hē mi'tey' ley. Lla' hē ma' jmeey' dsoo' dsëy' kih' Dio, ga'tëyh' kyaah' kuu' hē jmee' dsa'tëh' dsā. ³³ Lä'koō na'sih' juu' kih' Dio:

Jee' jwī Sión la' kyen' kuu' hē jmee' dsa'tëh' dsā, kyen'hloo' hē jmee' täh' dsā.

Pero hī jmee' dsoo' dsë' kiyh', jih'koh' sa' jäy' kyaah' o'hih'.

10

Gājǎ́ tā kooʹ dsā Israel, kih¹ hē sā gālä́dsooʹ dsëy¹

¹ Øøhn¹, mārā ju¹dsooʹ, lä́kaā tuh̄ dsën̄ hnoon¹ wā lääʹ dsā Israel, lä́jā ngiin¹ kiyh¹ kih¹ Dio. ² Jnäʹ jmeen̄ ju¹dsooʹ kiyh¹, mārā hē kwā bih¹ beʹ hnaayh̄ Dio pero sā ngëëȳ hā lä́ hnøø¹ Dio. ³ Sā ngëëȳ hā lä́ jmäǟ Dio lluu¹ dsā. Hnooyh̄ hā lä́ jeeʹ hwëëȳ lluu¹ kyaah¹ lä́jē hē jmeeȳ hñiiʹ bih¹, hējā sā jmeeȳ he¹ hā lä́ jmäǟ Dio lluu¹ dsā. ⁴ Kyaah¹ Cristo gālä́ te¹ ley kih¹ Moisé mah¹ hwëë lluu¹ dsā hī mādsooʹ dsë¹ kiyh¹.

⁵ Moisé gājmeeh¹ juu¹ hā lä́ jeeʹ hwëë lluu¹ dsā kyaah¹ ley. Gājǎyh̄ lä́lā: “Cher¹mah¹ hī gāmīte¹ kih¹ ley jā, jābā ley jā jmee¹ chaaȳ.” ⁶ Pero hē hwëë dsā lluu¹ kyaah¹ hē mādsooʹ dsëy¹, lä́lā bā gājǎh̄ Moisé: “Tā jmeē hūdsē̄ lä́lā: ¿Hī nā wī gyuuh¹?” (Hē lā hnøø¹ jǎh̄: hnøøy¹ hē dsā kyaaȳ Cristo.) ⁷ “Nī tā jmeē hūdsē̄ lä́lā: ¿Hī nā jñaa¹ tā neh̄ hwa¹?” (Hē lā hnøø¹ jǎh̄: lä́koh̄ lä́ mānā juu¹ bā Cristo mah¹ dsā chaayh̄ jeeʹ kih¹ hī nā juu¹.) ⁸ ¿Heē gā gājǎh̄ Moisé? “Jǎh̄ gōte¹ bā chā juu¹ lā kyah¹, māhǟ bā hooh¹ hī māhǟ bā neh̄ tuh̄ hoh̄ kāläh̄”, gājǎyh̄. Hē lā bā jā juu¹ hē kwā jnääh¹, hē hnøø¹ jmeen̄ dsooʹ dsē̄ jne¹. ⁹ Hējā, cher¹mah¹ hñaa¹ jwah̄: “Jesús laa¹ Dsājøøh¹ kyaan̄”, hī cher¹mah¹ jmeeh̄ dsooʹ hoh̄, Dio gā chaayh̄ jeeʹ kih¹ hī nā juu¹, mālaah̄ bā hnē. ¹⁰ Jëeh̄, kyaah¹ hē mādsooʹ dsē̄ jne¹, hwëë jne¹ lluu¹. Hī kyaah¹ hē jǎh̄ jne¹, Jesús hē laa¹ Dsājøøh¹ kyaan̄, lä́jwë̄ jā mānā laa¹ bā jne¹ jā. ¹¹ Jeē nā sī juu¹ kih¹ Dio, jǎh̄ lä́lā: “Gālä́jē̄ hī mādsooʹ dsē̄ kiyh¹, jih̄koh̄ sā jǎy¹ kyaah¹ ōh̄ih̄.” ¹² Kweē bā laā

' dsa- judiu kyaah' hi- sa' laa' judiu. Jëeh', jaa- ba' Dio kyaah' jee' lä' jëë-. Ja' kyaah' hih- mi' jääy' lä' jëë- hi- tääh' ngii' kiyh'. ¹³ Lä' la- na- sii- ka- läh': "Lä' jëë- hi- chuü' kyaah' Dsa- jøøh' jnän, hi- he' ba' lää'."

¹⁴ ¿Ha- lä' ngii' dsa- kih' Dio cher'mah' sa' ma- dsoo' dsëy' kiyh'? ¿Hi' ha- lä' lä' dsoo' dsëy' kiyh', cher'mah' sa' ma- nuuy' juu' kiyh'? ¿Ha- lä' nuu' dsa- cher'mah' sa' chaa- hi- kwa' juu'? ¹⁵ ¿Ha- lä' kway' juu' cher'mah' sa' chaa- hi- ma- cheey'? Lä' koo- jäh' jee' na- sii-: "Peer' na' hñaa' la' wa' ra- ja' jaa- hi- ngëë- ju' hmëë' he- jmee' hii' tií' kih' dsa'."

¹⁶ Pero ja' lä' jëë- israelita ma- heeh- ju' hmëë' la-. Nuü- dá' lä' koo- ga' jäh' Isaía: "Hne- Dsa- jøøh' kyaan-, ni' jaa- dsa- sa' ma- heeh- juu' he- ma- kwa' jnääh' la-", ga' siiyh' Dio. ¹⁷ He- ja-, wa' ra- ga' nuü' jne' ju' hmëë', jmee- dsa- lä' dsoo' dsë- jne'. Hi' juu' he- nuü' jne' ja-, la' juu' kih' Dio ba' ja-.

¹⁸ He- ja- ngiin' ka- läh' juu': ¿Ché' sa' ma- nuu' israelita juu' la- jää'? ¿Ha- lä' sa' ma- nuuy'? Lä' koo- jäh' juu' kih' Dio:

Lä' kaa- jmi- gyuu- ma- lloo' juu' kiyh',

lä' ku' lä' jii' hwa' ma- nuu' dsa- juu' la-.

¹⁹ Jwahn' ka- läh': ¿Ché' sa' ga' lä' ngëë' dsa- Israel? Nuü- dá' hnäh'. To- né' Moisé ga' ngëë' juu' kih' dsa- he' lä' koo- ga' jäh' Dio siiyh':

Jmeen' lä' lleeh' hnäh' kyaah' dsa- hi- sa' laa' kwaat-, llan' hnii- kyah' hnäh' kyaah' dsa- hi- sa' ngëë' ni' miil-.

²⁰ Hi' lä' ja- ka- läh' Isaía ga' tuu- dsëy' ga' juuyh' kih' dsa- he', kyaah' juu' he- ga' ngëë' Dio kiyh':

Dsa- hi- sa' ma' hnaah- jnä' ga' jnääh' jnä',

ga^ˆ mi^ˆ jnään^ˆ hñiin^ˆ kih^ˆ hi^ˆ sa^ˆ ma^ˆ chu^ˆu^ˆ kyaah^ˆ jnä^ˆ,
ga^ˆ jāh^ˆ Dio.

²¹ Pero kih^ˆ dsa^ˆ Israel, ga^ˆ jāyh^ˆ ka^ˆ lāh^ˆ: “Lā^ˆ jē^ˆ jmi^ˆ
ga^ˆ hñin^ˆ goon^ˆ nē^ˆ kyah^ˆ hnāh^ˆ. Peer^ˆ chaah^ˆ hnāh^ˆ, sa^ˆ
hii^ˆ lā^ˆ nūh^ˆ hnāh^ˆ kin^ˆ.”

11

Ma^ˆ ra^ˆ he^ˆ ga^ˆ lā^ˆ ba^ˆ ko^ˆ llā^ˆ dsa^ˆ Israel

¹ ¿Ha^ˆ lā^ˆ jwahn^ˆ ja^ˆ, che^ˆ ga^ˆ bee^ˆ Dio lā^ˆ jē^ˆ dsa^ˆ
kya^ˆ? Ni^ˆ mi^ˆh^ˆ sa^ˆ la^ˆ lā^ˆ ja^ˆ. He^ˆ ba^ˆ israelita jnä^ˆ. He^ˆ
ba^ˆ sa^ˆ ju^ˆ kih^ˆ Abraham jnä^ˆ, hi^ˆ laan^ˆ sa^ˆ ju^ˆ kih^ˆ Benjamín.

² Sa^ˆ ga^ˆ bee^ˆ Dio lā^ˆ jē^ˆ dsa^ˆ hi^ˆ ga^ˆ lleeyh^ˆ jā^ˆ. Che^ˆ
sa^ˆ ñeh^ˆ hnāh^ˆ ha^ˆ lā^ˆ na^ˆ sñi^ˆ kih^ˆ Elía, he^ˆ ga^ˆ hnēy^ˆ
dsa^ˆ Israel dsa^ˆ gooy^ˆ, lā^ˆ ko^ˆ ma^ˆ ga^ˆ chuuy^ˆ kyaah^ˆ Dio:

³ “Dio Dsa^ˆ jō^ˆh^ˆ kyaan^ˆ, dsa^ˆ he^ˆ ma^ˆ jngē^ˆh^ˆ lā^ˆ jē^ˆ dsa^ˆ
hi^ˆ ma^ˆ ngē^ˆ juu^ˆ kyah^ˆ hi^ˆ ma^ˆ heey^ˆ lā^ˆ jē^ˆ na^ˆ hyoo^ˆ
kyah^ˆ. Hñii^ˆ ba^ˆ jnä^ˆ ma^ˆ jān^ˆ, hi^ˆ hnøoy^ˆ jngēy^ˆ jnä^ˆ
ka^ˆ lāh^ˆ”, ga^ˆ jāh^ˆ Elía. ⁴ Nū^ˆ da^ˆ, ha^ˆ lā^ˆ ga^ˆ jāh^ˆ Dio siyh^ˆ:
“Na^ˆ hñān^ˆ ga^ˆ gyii^ˆ mil dsa^ˆ ñūh^ˆ hi^ˆ lā^ˆ kyaan^ˆ hi^ˆ sa^ˆ
ma^ˆ juuh^ˆ jné^ˆ cha^ˆ né^ˆ Baal.” ⁵ Ja^ˆ ba^ˆ lā^ˆ ja^ˆ na^ˆ, ma^ˆ cha^ˆ
ga^ˆ mi^ˆh^ˆ dsa^ˆ Israel hi^ˆ ma^ˆ na^ˆ lleeh^ˆ, kih^ˆ he^ˆ llu^ˆ dsē^ˆ
Dio kyaayh^ˆ. ⁶ Cher^ˆ mah^ˆ ma^ˆ na^ˆ lleeyh^ˆ, kih^ˆ he^ˆ llu^ˆ dsē^ˆ
Dio, ja^ˆ kih^ˆ he^ˆ ga^ˆ jmeey^ˆ ta^ˆ llu^ˆ ja^ˆ. Hi^ˆ wa^ˆ ra^ˆ jāh^ˆ
kih^ˆ ma^ˆ na^ˆ lleeyh^ˆ kih^ˆ he^ˆ ma^ˆ jmeey^ˆ ta^ˆ llu^ˆ, mo^ˆ so^ˆ la^ˆ
kwaat^ˆ he^ˆ llu^ˆ dsē^ˆ Dio kyaayh^ˆ.

⁷ ¿Ha^ˆ ba^ˆ lā^ˆ ga^ˆ la^ˆ ja^ˆ? Sa^ˆ ga^ˆ jnø^ˆh^ˆ dsa^ˆ Israel he^ˆ
ma^ˆ hnooyh^ˆ. Lā^ˆ jē^ˆ hi^ˆ na^ˆ lleeh^ˆ kya^ˆ Dio, hi^ˆ he^ˆ ba^ˆ
ga^ˆ jnø^ˆh^ˆ. Pero kih^ˆ hi^ˆ jñah^ˆ he^ˆ ga^ˆ jmee^ˆ Dio hwēh^ˆ
dsēy^ˆ cha^ˆ ga^ˆ mi^ˆh^ˆ. ⁸ Lā^ˆ ko^ˆ na^ˆ sñi^ˆ: “Dio ga^ˆ kah^ˆ
ga^ˆ gwēh^ˆ hñū^ˆ dsē^ˆ kih^ˆ dsa^ˆ he^ˆ, hi^ˆ ga^ˆ jmeey^ˆ sa^ˆ jnä^ˆ mi

'nëy' hi⁺ ga⁻jmeey' ga⁻lä⁻gwëëy'. Hi⁺ lä⁻ja⁻ ga⁻jäy' lä⁻jiih⁺ na⁺." ⁹ Hi⁺ ga⁻hlëeh' David kih⁺ dsa⁻ he⁻ ka⁻läh⁺:

Lä⁻jë⁺ he⁻ llu⁺ he⁻ ma⁻hñah[~] hnäh⁺ wa⁻ dsa⁻jiih[~] lä⁻koo⁻ sa⁻lä⁺ hi⁺ lä⁻koo⁻ sa⁻hma⁺ ka⁻läh⁺.

Mah⁺ he⁻ ja⁻ jmee⁺ tēh⁺ hnäh⁺, hi⁺ ja⁻ba⁺ he⁻ ja⁻ la⁺ jñeeh⁺ hnäh⁺.

¹⁰ Wa⁻ tuu⁺ mi⁻nēh⁺ hnäh⁺ mah⁺ sa⁻ le⁺ jëeh⁺ hnäh⁺, wa⁻ jluu⁺ ka⁻luuh⁺ hnäh⁺ lä⁻ ma⁻na⁻jluu⁺ na⁻ kyaah⁺ løø⁺ he⁻ kyeh⁺ hnäh⁺ na⁻, ga⁻jäh⁺ David.

¹¹ He⁻ja⁻ jwahn⁺: Lä⁻ ma⁻ ga⁻tēh⁺ dsa⁻ Israel, ¿ché⁺ lä⁻ ga⁻tayh⁺ ja⁻ba⁺? Ni⁺ miih⁻ sa⁻ la⁺ lä⁻ja⁻. Ta⁻la⁺ kih⁺ he⁻ ga⁻tēyh⁺ ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁻na⁺ jwē⁺ lää⁺ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁺ israelita mah⁺ lä⁻ja⁻ lä⁻hee⁺ dsē⁺ dsa⁻ Israel hnaayh⁺ Dio ka⁻läh⁺ lä⁻hmëë⁺. ¹² Kih⁺ he⁻ ga⁻tah⁺ dsa⁻ Israel dsoo⁺, he⁻ja⁻ ga⁻la⁺ llu⁺ kih⁺ lä⁻jëë⁺ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺. Hi⁺ kih⁺ he⁻ ga⁻jäy⁺ ta⁺ koo⁺, he⁻ja⁻ jnaah⁺ la⁺ kih⁺ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu. Ha⁻ ga⁻ sa⁻ le⁺ llu⁺ cha⁻ga⁻miih⁻ kih⁺ lä⁻jëë⁺ dsa⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻jëeyh[~] ka⁻läh⁺ kyaah⁺ Dio.

¹³ Pero cha⁻ he⁻ jwëëhn[~] hnäh⁺ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu. Jëeh⁺ na⁻hñaan⁺ laan⁺ apóstol mah⁺ hlëëhn⁺ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu, he⁻ja⁻ jmeen⁺ kyee⁺ ta⁺ he⁻ jmeen⁺ la⁻.

¹⁴ Hnoon⁺ wa⁻ra⁻ jäh⁺ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ te⁻ju⁻ kin⁺ kyaah⁺, lä⁻lliyh⁺ kyaah⁺ hnäh⁺, ha⁻ ga⁻ che⁻ lä⁻ja⁻, lä⁻hee⁺ dsëy⁺ hnaayh⁺ Dio ka⁻läh⁺, mah⁺ lää⁺ kō⁻llaa⁺. ¹⁵ Kih⁺ he⁻ ga⁻jä⁺ ta⁺ koo⁺ dsa⁻ judiu, he⁻ja⁻ ga⁻jiih⁺ juu⁺ kih⁺ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺ kyaah⁺ Dio. ¿Ha⁻ lä⁻ le⁺ kih⁺ dsa⁻ judiu, wa⁻ra⁻ ga⁻jëeyh[~] kyaah⁺ Dio ka⁻läh⁺? Le⁺ kiyh⁺ lä⁻koo⁻ he⁻ ma⁻lä⁻jiiyh[~] he⁻ ma⁻ na⁻juuy⁺. ¹⁶ Cher⁺ mah⁺ la⁺ kwaat[~], la⁺ kih⁺ Dio hé⁻ñiuh⁻ he⁻ hwëë⁻ to⁻nē, lä⁻ja⁻ la⁺ kiyh⁺ ka⁻läh⁺ lä⁻jë⁺ tu⁻ka⁺ he⁻ dsa⁻ chaä⁺. Hi⁺ cher⁺ mah⁺ la⁺ kih⁺ Dio jmoo⁺ hma⁻, lä⁻ja⁻ la⁺ kiyh⁺ sa⁻goh⁺ ka⁻läh⁺.

17 Dsa⁻ judiu he' laa¹ lä⁻koo⁻ sa'goh¹ hma⁻ olivo llu¹. Lä⁻koo⁻ dsa⁻ hla¹ goh¹ hma⁻, lä⁻ja⁻ ga⁻la¹ kih¹ ko⁻llaa¹ dsa⁻ judiu he'. Hi⁻ hne⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa¹ judiu, laah¹ lä⁻koo⁻ sa'goh¹ hma⁻ olivo nuu⁻. Hi⁻ ma⁻heh[~] hne⁻ hoo¹ dsa⁻ judiu he', lä⁻koh¹ he⁻ ma⁻na⁻ chuh¹ dsoh¹ hma⁻ olivo llu¹. Hi⁻ kyaah¹ he⁻ ja⁻, ma⁻tëeh¹ be' ma⁻laah¹ koo⁻ ba' kyaah¹ hma⁻ olivo ja⁻. 18 Ta⁻ jmää¹ hñaah¹ joo¹ kyaah¹ gooh¹ hma⁻ ja⁻. Jëeh¹ sa⁻ cha⁻ he⁻ kih¹ he⁻ jmää¹ hñaah¹ joo¹. ¿Che¹ sa⁻ ñeh¹, ja⁻ he' hne⁻ ääh¹ jmoo¹ hma⁻ ja⁻? Jmoo¹ hma⁻ ja⁻ ba' ääh⁻ hne⁻.

19 Ha⁻ ga⁻ che⁻ ga⁻chi¹h¹ jnä': "Ga⁻hla¹ gooh¹ hma⁻ olivo ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁻kwa¹ jwë¹ kin¹ he⁻ ga⁻hen¹ hoo¹ dsa⁻ judiu he'." 20 Dsoo¹ ba' lä⁻ja⁻ ga⁻la¹. Pero Dio ga⁻hwëe¹ dsa⁻ he' hoo¹ jee¹ ma⁻tääh¹, kih¹ he⁻ sa⁻ ga⁻jmeey¹ dsoo¹ dsëy¹. Hi⁻ hne⁻, llu¹ la¹ kyah¹, kih¹ he⁻ ma⁻dsoo¹ hoh¹. He⁻ja⁻ ta⁻ jmää¹ hñaah¹ joo¹, hnoo¹ wa⁻gah¹ ba'. 21 Jëeh¹, cher¹mah¹ sa⁻ ga⁻lä¹ joh¹ dsë¹ Dio kyaah¹ sa'goh¹ hma⁻ llu¹ ja⁻, ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ lä⁻joh⁻ dsëy¹ kyaah¹ hne⁻.

22 Kye⁻ da⁻ hnäh¹ kwaat[~], cha⁻miih⁻ llu¹ dsë¹ Dio hi⁻ lä⁻ja⁻ hääy¹ ka⁻läh¹. Kyaah¹ dsa⁻ hi⁻ ga⁻hwëey¹ he', ga⁻lä⁻hääy¹. Pero kyaah¹ hne⁻ llu¹ dsëy¹, cher¹mah¹ sa⁻ jmeeh⁻ ta⁻ koo¹ he⁻ llu¹ dsëy¹ kyaah¹ hne⁻. Pero cher¹mah¹ ga⁻jmeeh¹ ta⁻ koo¹, le¹ kyah¹ lä⁻koo⁻ ga⁻la¹ kih¹ dsa⁻ he'. 23 Cher¹mah¹ dsa⁻ he' ga⁻jëeh¹ ka⁻läh¹ jmeey¹ dsoo¹ dsëy¹ kih¹ Dio, dsa⁻ heey¹ ka⁻läh¹ hoo¹ jee¹ ma⁻tääh¹. Dio cha⁻ cha⁻miih⁻ be¹ kih¹. Le¹ chaayh¹ ka⁻läh¹ lä⁻hmëe¹. 24 Hne⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa¹ judiu, hi⁻ ma⁻ laa¹ kyaah¹ hma⁻ olivo nuu⁻, ga⁻laah¹ hne⁻ kyaah¹ hma⁻ olivo llu¹, ma⁻ke¹ sa⁻ lle¹ ma⁻ le¹ lä⁻ja⁻. Ha⁻ ga⁻ sa⁻ le¹ chuuh¹ ka⁻läh¹ sa'goh¹ hma⁻ olivo llu¹ kyaah¹ ma⁻ra¹ chaah¹ kih¹.

25 Oohn¹, hnoon¹ lä⁻ngëeh¹ hnäh¹ juu¹ he⁻ ma⁻na⁻hmää¹

jää' mah' sa' jmääh' hnäh' hñaa'h' kaah'. Dsoo' ba' ga'lä'chaa'h' dsa' Israel pero ja' lä'jöö'. Kih' he'ja-, ga'jäy' ta' koo' lä'jiih' dsöö' lä'jöö' hi' sa' laa' judiu heeyh- juu' kih' Dio. ²⁶ Ma'ja- ga'lää' lä'jöö' dsa' Israel, lä'koo- na' sii- juu' kih' Dio:

Jwii- Siön ya'höö' jaa- hi- lää~ dsa-,
chey' dso'kye- kih' lä'jöö' sa'ju- kih' Jacob.

²⁷ He- la- ja- hmooh' he- ga'jmeen' kyaah' dsa- judiu,
wa'ra- ga'té' jee' chen' dso'kye- kiyh', ga'jah' Dio.

²⁸ Dsa- judiu he' na-höoyh' kih' ju'hmöö', he'ja- ga'la' llu' kyah' hnäh'. Pero ta'la' kih' he- ma-na-lleeh' dsa- judiu he', he'ja- lä' ma-hnäa' ba' Dio, kih' he- ga'lä'h-näay' dsa- ma-gyuh- kyaä' jnääh'. ²⁹ Wa'ra- ga'teéh' Dio dsa-, sa' mi-siiy' juu' kiyh'. Hi' lä'ja- wa'ra- ga'kwööyh' dsa- he- la' kwööyh', sa' kooy' ka-läh'. ³⁰ Jää' ba' sa' ma' nuuh' hnäh' kih' Dio, pero ma-lä-nih' dsöy' hnäh' kih' he- ga'lä'chaa'h' dsa- judiu kyaayh'. ³¹ Ja-ba' lä'ja- na', sa' nuuh' dsa- judiu he' kih' Dio. Pero ma'ra' he- lä-nih' ba' dsé' Dio kyaayh', lä'koo- ga'lä-nih' dsöy' kyah' hnäh'. ³² Ga'kwa' ba' Dio jwé' he- ga'lä'chaa'h' ga'lä'jöö' dsa- mah' lä'ja- lä-nih' dsöy' kih' lä'hii' né' ba'.

³³ He- ba' che- kyuu~ Dio. Peer' cha- cha-miih- huud'se- kiyh'. Ni' jaa- sa' lloo~ lä'ngöö' lä'koo- la' hih' he- jmeé' Dio, hi' ni' sa' dsöö' jne' lä'ngöö' jne' ha- lä' la' jwé' kiyh'. ³⁴ ¿Ha- chaa- hi- ngöö' ha- lä' la' huud'se- kih' Dio? ¿Ha- chaa- hi- lih' kwööyh' nuuh'? ³⁵ ¿Ha- chaa- hi- ga'kwööh' Dio miih- he- cha- kiyh', mah' jmeey' bii' jiih' Dio ka-läh'? ³⁶ Jööh', lä'jé' he- cha-, gwa' kih' Dio ba' ja-, hñii' bih' ga'jmeey', kiyh' ba' la' ga'lä'jé'. Lä'ja-, wa' jmeen' juuh- kih' Dio jnän' lä'jé' joh' jmi' cha-. Wa' la' lä'ja-.

12

Hnøø' ngëë' jne' hñaan' kih' Dio

¹ Øøhn', lällu' he- ga-lä-ñih' dsë' Dio jne', he-ja- na- chuun' kyaah' hnäh' ngëë' hnäh' hñaaah' kih' Dio lla- he- jngëeh' hnäh' jah' né' na'hyoo'. Jëeh' he- ngëë' jne' hñaan' kih', he- na- ba' la' na-jngii' kih' Dio hi- tih- dsëy' ka-läh'. Koo- he- na- ba' lle' kih' jmeeh' hnäh' hi- jmee' jmi' kih'. ² Ta' jmee- hnäh' läkoo- jmee' dsa- jmi- gyuu'. Hnøø' lä-sëeh' hnäh', wa' lä-hmëë' huüdsë- kyah' hnäh' mah' lä-kyuuh- hnäh' lä-jë- he- tih- dsë' Dio. Jëeh', sa' jmää' kih' he- la' wa' la' cha- la'. He- llu' jmah' ba' tih- dsëy'.

³ Na-hñaan' ta' la- kih' he- llu' dsë' Dio kyaah' jnä', he-ja- jwëehn- hnäh', ta' ngëë' hnäh' jwë' läkoo- laah' hnäh'. Jmee' hnäh' huüdsë- läkoo- lle' kyah' hnäh' ba' kyaah' läkoo- te' he- ma-hñah- hnäh' kih' Dio. ⁴ Lä-koo- la' kih' jmi-ngo' jnän', cha- cha-miuh- he- na-ku- na- chah' kyaah', pero sa' la' koo- ba' ta' kih'. ⁵ Ja-ba' läkoo- la' jmi-ngo' jnän', lä-ja- jwëë' jne' kih' Cristo, hi- koo- ba' ma-laa' jne' jee' lä-jëë' jne' kyaayh'. He-ja- la' läkoo- he- na-ku- na- chah' lä-jëë' jne' ko-jøh'. ⁶ Lä-jaa- lä-jaa- jne', ga-hñah' jne' ma' koo- nëë' ta' he- jmeen', kih' he- llu' dsë' Dio kyaah' jne'. He-ja-, cher'mah' hi- ga-hyoh' ta' he- ngëëy- juu' kih' Dio, wa' ngëëy' lä-koh' te' he- ma-lä-dsoo' dsëy' ba'. ⁷ Hi- cher'mah' hi- ga-hyoh' ta' he- jmeey' ta' he' kih' dsa', wa' jmee' bih'. Hi- cher'mah' hi- ga-hyoh' ta' he- mi-tëëy- dsa-, wa' mi-tëëy' ba'. ⁸ Hi- cher'mah' hi- ga-hyoh' ta' he- hlëëyh' dsa-, wa' hlëëh' bih'. Hi- hi- ga-hyoh' ta' he- kway' he- cha- kih' kwëëyh' dsa-kyaayh', wa' kwa' bih' ja' kyaah' hih'. Hi- hi- ga-hyoh' ta' he- kay' né' kih'

' dsākyaayh', wa' jmee' bih' kwee-. Hī hī- ga'hyoh' ta' he- lä-ñih' dsëy' kih' dsā, wa' jmeey' lä'kaa- tuh-dsëy'.

⁹ Jmee' hnaah' dsākyaah' pero jā koo- jmeeh- ba'. Jmee' hnäh' tā koo' he- hliih', go-taah' hnäh' koo- hweh- kyaah' he- llu' jmah' ba'. ¹⁰ Wa' hnaah' hnäh' øøh' hnäh' lä'koo- lle' kih'. Jmee' kyee' ga' øøh' hnäh' lä'koh' ga' hñaah' hnäh'.

¹¹ Kwa' hnäh' be', tā jmee- hnäh' jwëh' hnäh'. Jmee' hnäh' ta'he' kih' Dsa-jøøh' jnän` lä'kaa- tuh-hoh' hnäh'.

¹² Wa' jëe- hoh' hnäh' kih' he- ma-cha- o-jøh' dsë- kyah' hnäh'. Wa' jøh- hoh' hnäh' he- jëeh' hnäh' wī, tā tū hnäh' he- chuuh- hnäh' kyaah' Dio.

¹³ Kwa' be' kih' hī laa' kyaa' Dio cher'mah' cha- he- jmee' bii' kiyh'. Heeh' hnäh' llu' lä'jëe- hī tëe- cha'neh' kyah' hnäh'.

¹⁴ Chiih' Dio, wa' mi-jää' lä'jëe- hī jmeeh- hnäh'. Ngii' llu' kiyh', tā jwä' dso'jwī në' kiyh'.

¹⁵ Wa' jëe- hoh' hnäh' kyaah' hī jëe- dsë', hooch' hnäh' kyaah' hī hooch'.

¹⁶ Wa' hii' koo- ba' huud'së- kyah' hnäh'. Tā jmää- hnäh' hñaah' kaaah', heeh' hnäh' hī tä-ñee'. Tā jmee- hnäh' kyuuuh- cha-miih-.

¹⁷ Tā jiih' hnäh' hliih' kih' nī jaa- hī jmee' he- hliih' ' kyah' hnäh'. Kwa' hnäh' be' ha- lä' jee' jmeeh' hnäh' he- llu' kih' lä'jëe- ba'. ¹⁸ Lä'jiih' jee' le' kwa' hnäh' be' go-taah' hnäh' llu' kyaah' lä'jëe- dsā. ¹⁹ Øøhn' hī hnaan', tā teeh' hnäh' jwī kih' dsā. Hnii' ba' Dio ga'tëe' heeyh' wī, lä'koo- ma-na-sii-: "Jnä' ba' teeh'n' jwī kiyh', jnä' ba' mi'hmaahn' kiyh'", ga'jäh' Dio. ²⁰ Lä'ja- na-sii- ka-läh': "Cher'mah' kyoh' hī na-høøh' kyah' hnäh', kwëy'h' he- kuyh'. Hī cher'mah' lä'kii- dsëy',

kwëeyh` he` hiyh¹. Kyaah' he` jmeeh` hnäh' lä`ja`, jä` o`hih` kih¹ hi` na`høøh' kyah' hnäh'." ²¹ Ta` kwa` jwë' lla`dsëë` he` hliih' kyah' hnäh'. Jmee' hnäh' he` llu' jmah' ba', lä`jwë' ja` lla`dsëë` hnäh' kih¹ he` hliih¹.

13

Hnøø' mi'te`jne' kih' dsa`ta'

¹ Lä`jëë` jne', jmee` bii' mi'te` jne' kih' dsa`ta'. Jëeh' ni` jaä` dsa`ta' sa` tääh' ta`la` tääh'. Kih¹ Dio ba' ja' he` na`hñaa' lä`jëë` dsa`ta'. ² Cher'mah' hi` chaah` kyaah' dsa`ta', he` chaayh` kyaah' mada' he` ga`jmeë' Dio ba' ja`. Hi¹ hi` jmee` lä`ja`, hnooyh` ha` lä`jwë' jee' dsooy' kyaah' dso'jwi' ba' ja`. ³ Sa` tääh' dsa`ta' mah' jøøyh' hi` jmee` he` llu'. Hi` jmee` he` hliih' ba' hii' goo` kiyh' kyaah' dsa`ta'. Cher'mah' sa` hnooh` hii' goo` kyah' kyaah' dsa`ta', jmee' he` llu' jmah' ba' mah' hlëëyh' llu' kyah'. ⁴ Dsa`ta' hi` tääh' na`hñaa' kih' Dio, na`hñaa'y' jmeey' he` llu' kyah'. Pero cher'mah' jmeeh` he` hliih', he`ja` ba' hii' goo` kyah'. Jëeh' sa` tääh' dsa`ta' he` koo` laay' dsa`ta' ta` jmah'. Na`hñaa'y' kih' Dio mah' llay' ta` lä` hnøø' kih' hi` jmee` he` hliih' ba'. ⁵ Jmee` bii' mi'te` jne' mada' kih' dsa`ta' mah' sa` jmeeyh` jne'. Hi` lä`ja` jmee` bii' mi'ten` mah' sa` cha` he` kih' hñi' hñu'dsë` jnän`.

⁶ Hi` lle` kih' mi`hmaah` dsa` ku'sih`. Jëeh' dsa`ta' na`hñaa'y' jmeey' lä`koo` hnøø' Dio ba', koo` he` na` ba' la' ta' kiyh'. ⁷ Hnøø' mi'hmaah' hnäh' lä`jë` he` ääh` hnäh'. Cher'mah' koo' dsa` ku'sih`, lle` kih' mi'hmaah' hnäh'. Cher'mah' he` ga` ga`tëëh' hnäh' mi'hmaah', ja` mi`hmaah' hnäh'. Ja` jiih' hnäh' juu' llu' kyaah' lä`jëë` hi` laa' ta' hi` wa' gah' hnäh' miih` kyaayh'.

⁸ Jā mī-hmaah' hnäh' hē ääh- hnäh' kih' dsā. Hē ää- jne' kih' dsā dsā-llaā ba'. Pero hē hnää' jne' dsā-kyaaahn', jih'koh' sā ää- jmi' llaā. Jëeh', hē hnää' jne' dsā-kyaaahn', hē mā-mī-te' jne' lǟkoō jäh' ley ba' jā. ⁹ Lǟ-lā jäh' ley: "Tā kaah' wa' hī- chā hī, tā jngëeh' dsā, tā hii' kih' dsā, tā bääh' dsā-kyaaah' juu' tā-juu', tā wa' hee' hoh' hē ga' chā", hī- chā- ga' jyoh' nuuh' hē lle' në' ley. Pero mā-mī-teh' ba' hne- lǟjē- nuuh' lā, cher'mah' jmeeh- lǟkoō- jäh' jee' lā: "Wa' hnaah' dsā-kyaaah', lǟkoō- hnaah' hñaah'." ¹⁰ Hē hnää' jne' dsā-kyaaahn', sā chā- jwē' jmeen' hē hliih' kiyh'. Lǟjwē' jā, dsā-lǟ-te' lǟkoō- lle' në' ley.

¹¹ Kye' da' hnäh' kwaat̄ hā lǟ ngoo' la' jmī-gyuū. Hnøø' nā-nē' jne', jëeh' mā-ngoo' yā-jäh' hē lää' jne'. Miih- ga' hnøø' na', lǟkoh' ma' ga' heeh' jnih'. ¹² Mā-ngoo' hwē' ba' lā, ngoo' yā-jäh' jmi'. Mo' so' wa' jmee' ga' jne' hē hliih' lǟkoō- tēē' dsā- jmee' tā-la' hwē'. Wa' mi'lluū jne' hñaan' lǟhnøø' kih' hī- tääh' jee' wa'je-. ¹³ Wa' jmeen' hē llu' jmah' ba', lǟkoō- tēē' dsā- jmee' jmi'. Sā wa' kih'hihn' ga'ngēē' jwēē', nī hē jmeen' cha'hiih', hī- mē' hī- ñnuuh- sā wa' jmeen' wa' la' chā-la', nī hē ga' jyoh' hē la' o-hih', nī hē hnee- jne', nī hē wi' dsē- jne'. ¹⁴ Wa' dsa'toohn' koō- hweh- kyaah' Jesucristo Dsā-jøøh' jnän. Sā wa' jmeen' he' kih' hē ngih' jmī-ngo' jnän.

14

Tā wa' jmeen' jeh' dsē' øøh' jne'

¹ Heeh' hnäh' hī- sā beē' kyaah' hē mā-dsoo' dsēy'. Tā hlēeh' hnäh' kyaah' juu' wi', cher'mah' sā ga' mā-kyuuyh- lǟkoh' hnäh'. ² Ko-llaa' laa' le' ba' kuyh'

läjē̄ hē chā. Hī kō̄llaā hī sā chā bē kih̄, kuyh̄ mālā mī hē jngē̄ dsā bā. ³ Hī laā lē bā kuyh̄ läjē̄, sā wā mīkwayh̄ kih̄ hī sā kuh̄. Hī hī sā kuh̄, sā wā kyeȳ kwaat̄ kih̄ hī kuh̄, jē̄h̄ mā heeh̄ bā Dio kih̄. ⁴ ¿Heē laah̄ hnē, hē kyeh̄ kwaat̄ kih̄ hī laā kyaā jñah̄? Hñiī bā dsā juuȳ ñē chē jmeeȳ hē llū o chē jmeeȳ hē hliih̄. Pero mā rā hē gō hē̄ bih̄ llū, jē̄h̄ Dio chā chā mīh̄ bē kih̄, sā kwaȳ jwē̄ täyh̄.

⁵ Kō̄llaā jmeē kyē gā kō̄ jmī lǟkoh̄ gā jyoh̄ jmī. Hī chaā jñah̄ kāläh̄, laaȳ, kweē bā lā läjē̄ jmī. Pero lǟjaā lǟjaā hnäh̄, kō̄ hǟ bā jmeē hnäh̄ hūdsē̄ hā lǟ jmeeh̄ hnäh̄. ⁶ Hī hō̄ kō̄ jmī, kih̄ Dio bā jā jmeeȳ. Hī sā jmeē hē kih̄ kō̄ jmī, kih̄ Dio bā jā jmeeȳ kāläh̄. Hī hī kuh̄ läjē̄ nē̄, hē jmeeȳ kih̄ Dio bā jā, jē̄h̄ kwaȳ tih̄maah̄ kih̄ Dio. Hī hī sā kuh̄ läjē̄ nē̄, lǟjā hē jmeeȳ kih̄ Dio bā jā, hī kwaȳ tih̄maah̄ kih̄ Dio kāläh̄. ⁷ Jē̄h̄, nī jaā sā chaā tālā chaā hñiī, hī nī jaā sā juū tālā juū. ⁸ Cher̄mah̄ chaā jnē, kih̄ Dio bā jā chaā jnē. Hī cher̄mah̄ gā juū jnē, kih̄ Dio bā jā juū jnē. Lǟjā cher̄mah̄ chaā jnē o cher̄mah̄ gā juū jnē, laā jnē kyaā Dio bā. ⁹ Kih̄ hē jā, gā juū Cristo hī gā lǟ jiiyh̄ kāläh̄ mah̄ leeȳ juū hī mā nā juū hī leeȳ juū hī chaā kāläh̄.

¹⁰ Pero hnē, ¿hē lā kyeh̄ kwaat̄ kih̄ ø̄h̄? Hī hnē kāläh̄, ¿hē lā mīkwayh̄ ø̄h̄? Lǟjē̄ bā jnē dsā nō̄n̄ 'cháñē̄' Cristo mah̄ kaȳ jūdsoō jñan̄. ¹¹ Jē̄h̄, lǟkō̄ nā sī:

Jmeen̄ dsoō, gā jāh̄ Dio, lǟjē̄ dsā juuh̄ jñē̄ cháñē̄, lǟjē̄ dsā jmī gyuū hǟ kih̄ Dio.

¹² Kyaah' juu' la- dsa- lä- ngëe' jne', lä- jëe- ba' jne' ngëen' kwaat- jnän' cha- né' Dio.

¹³ He- ja- mo- so- wa' kye- k' kwaat- kih' dsa- kyaahn'. Llu' ga' wa' jmeen' lä- la- ba'. Sa- wa' jmeen' tēh' øh' jne' ni- he- jme- jne' jeh' dsēy'. ¹⁴ Kih' he- kyaahn' Jesús Dsa- jøh' jnän', he- ja- man- kwee- ni- koo- sa- cha- he- soh' ta- la' soh' hñii'. Pero cher' mah' cha- he- laa' dsa- soh', kih' hi- he' lä- ma- ngoo' ja- ba' soh'. ¹⁵ Cher' mah' ga- jmeeh' jeh' dsē' øh', kih' he- ma- kuh' koo- nēe' ma' he- sa- kuyh-, he- mo- so- hnaah' ba' hñih' ja-. Ta- hee- dsē' øh' kyaah' he- kuh-, jēh' Cristo ga- juu' kiyh'. ¹⁶ Lä- ja- ta- kwa- jwē' hlēeh' dsa- wi' kih' koo- he- jmää' jnän'. ¹⁷ He- ga- nøø' jne' kyaah' juu' kih' Dio, sa- la' kih' he- kih- hih- jne'. Pero he- jme- jne' he- llu', he- hii' ti' jnän' kyaah' øh' jne', hi- he- jēe- dsē- jne' lä- koo- kwa- Jmi- llē' Na- jngii', he- ja- ba' kye- jnän'. ¹⁸ Cher' mah' jme- ba' jne' he- na- jee' hnääh' jne' Cristo, he- na- ba' tih- dsē' Dio hi- lä- ja- ka- läh' tih- dsē' dsa-.

¹⁹ He- ja- wa' kwan' be' wa' hnøøhn' ha- lä- jee' hii' ti' jnän' hi- wa' hnøøhn' ha- lä- jee' tēe' jne' cha- ga- miih- be' kō- jøh' kyaah' øh' jne'. ²⁰ Ta- hee- ta' kih' Dio kyaah' he- kuh- huh'. Ju- dsoo', ga- lä- jē- ba' he- kih- hih- jne' na- jngii'. Pero la' hñih' cher' mah' ga- jeh' dsē' øh' kyaah' he- kuh- huh'. ²¹ Kih' he- ja-, llu' ga' cher' mah' sa- kuh' ngo', he- sa- huh' jmih' mi- jēh' ma- ää-, ni- sa- jmeeh' ni- koo- ni- he- ga' jyoh', he- kyaah' jmeeh' tēh' øh' jne'. ²² Hi- hne-, chē' jmeeh- dsoo' llu' ba' he- kuh- lä- jē-, wa' la' kyah' hñaa' ba' kyaah' Dio. La' llu' kih' hi- sa- hñih- hu- dsē- kih' wa- ra- ga- kuyh- lä- jē- he- laay' llu'. ²³ Pero cher' mah' hi- jme- to' dsē' kih' he- kuh- hih-, ma- na- bääh' dsoo' ba' ja-, kih' he- sa-

ma-kuyh- lä'kaa- tuh-dsëy'. Hi- lä'ja- kih' lä'jē- he-
jmeē- jne', cher'mah' sa- la' kyaah' koo- ba' huu'dsē-,
ma-la' dso'kye- ba' ja-.

15

¹ Jne' hi- beē' kyaah' he- ma-dsoo' dsēn-, wa' jmeen'
joh- dsē- jne' kyaah' hi- sa- cha- be' kih'. Sa- wa' jmeen'
lä'koo- hnø- jne' hñaan'. ² Lä'jaa- lä'jaa- jne' wa' jmeen'
he- tih- dsē' dsa-kyaahn' ba' mah' wa' la' llu' kiyh' hi-
lä'ja- lä'cha- cha-ga'miuh- be' kiyh' cha'nē Dio. ³ Jēēh'
sa- ga'hnooh- Cristo ma' jmeē' lä' tih- dsēy' hñiyy'. Lä'la-
ba' na-sii- kiyh': "He- hliih' he- ma' hlēēh- dsa- kyah',
ja' nē' kin'." ⁴ Lä'jē- juu' he- ma-na-sii- jāā', he- llu'
jnän' ba' ja- he- na-sii- mah' mi'tēē' jne' hñaan'. Lä'ja-,
kyaah' juu' kih' Dio, tēē' jne' be' hi- jmeē' kwēēh- dsē-
jne', hi- he- na- jmeē' lä'cha- o-joh- dsē- jnän' kyaah'
Dio. ⁵ Dio ba' he' hi- jmeē' kwēēh- dsē' dsa- hi- kway- be'
ka-läh'. He- ja- ngiin' kiyh' mah' wa' jmeey' koo- nēē' ba'
huu'dsē- kih' lä'jēē- hnäh' lä- hnø- Cristo Jesús. ⁶ Mah'
lä'ja- lä'jēē- hnäh', kyaah' koo- nēē' ba' huu'dsē-, jmeeh'
hnäh' juuh- kih' Dio, hi- laa' Jmii- Jesucristo Dsa-joh'
jnän'.

⁷ Heh' lä'ja-, lle- kih' heeh' hnäh' lä'jaa- lä'jaa- øh'
jne' lä'koo- ga-heeh- Cristo jne' mah' lä'jnā- laa' joh'
Dio. ⁸ Lä'la- jwahn-. Cristo ja' mah' ga'hnooyh- he- llu'
kih' dsa- judiu. Lä'jwē' ja- ga-lä-te' juu' lä'koo- ga-bääh-
Dio hñii' kyaah' dsa- ma-kaah' jnän'. Ga-mi-jnäy- he-
ga-mi-te' Dio juu' kih'. ⁹ Hi- lä'ja- jay' kih' dsa- hi- sa-
laa' judiu mah' jmeē' dsa- he' juuh- kih' Dio, kih' he-
ga-lä-ñih' dsēy' kiyh'. Lä'koo- na-sii-:
He-ja- hlēēhn' llu' hi- hän' kyah' jee' kih' dsa- hi- sa- laa'
judiu.

¹⁰ Jyoh' ka-läh' jee' na-sii-, hlëeh' lä-la-:
 Wa' jëë- hoh' hnäh' hi- sa' laa' judiu kyaah' judiu hi- laa'
 kyaa' Dio.

¹¹ Hi- na-sii- ka-läh' lä-la-:
 Hä' hnäh' kih' Dio lä-jëë- hnäh' hi- sa' laa' judiu,
 lä-jë- jee' jwii- ha- jee' tääh' hnäh', jmee' hnäh' juuh-
 kiyh'.

¹² Hi- ja-ba' lä-na- jäh' Isaia ka-läh':
 Hñaä' jaa- dsa- jee' chaah' jmoo' kih' Isaí,
 ya-hëë' jaa- hi- jmee' hih' kih' dsa- hi- sa' laa' judiu.
 Dsa- hi- sa' laa' judiu, kay' o-jøh' dsë- kiyh'.

¹³ Dio ba' jmee' he- cha- o-jøh' dsë- jnän`. He-ja-
 ngiin' kiyh' mah' wa' jmeey' jëë- hoh' hnäh' cha-miih-
 hi' wa' jmeey' hii' tií kyah' hnäh' kih' he- ma-dsoo' hoh'
 hnäh' kiyh', mah' lä-ja- wa' lä-cha- cha-miih- o-jøh'
 dsë- kyah' hnäh' ta-la' kyaah' be' kih' Jmi-lle' Na-jngii'
 '.

Na-hñaq' Paa' kwa' ju'hmëë' kih' hi- sa' laa' judiu

¹⁴ Man' kwee- kyah' hnäh' øøhn', llu' hoh' hnäh'
 jwërte, hi' cha- cha-miih- huúdsë- llu' kyah' hnäh', hi'
 kyuuuh- hnäh' kwëeh' nuuh- dsa- kyaah' hnäh'. ¹⁵ Hnäh'
 øøhn', koo- jee' koo- llah' ma-tuu- dsën- ma-siin' kyah'
 hnäh' lä-koo- te' lla- dsën- mah' mi-dsoohn- hoh' hnäh'
 he- ma-mi-tëëh' hnäh' jää'. Ta-la- na-hñaan' jmeen' kih'
 ' Dio, kih' he- llu' dsëy' kyaah' jnä', ¹⁶ mah' jmeen' ta' kih'
 ' Cristo jee' tääh' dsa- hi- sa' laa' judiu, kwan' ju'hmëë'
 kih' Dio. Hi' lä-ja- ngëen' dsa- he' kih' Dio. Hi' tih-
 ba' dsëy' kih' hi- he', jëeh' Jmi-lle' Na-jngii' ga-jmäy'
 ma-na'lluuy`.

¹⁷ Kih' he- kyaahn' Cristo Jesús, he-ja- chaan- llu'
 kyaah' ta' he- jmeen' kih' Dio. ¹⁸ He-ja- sa' tuu- dsën-

hlëehn' he- ga' jyoh'. Ma-la' he- ga' jmee' Cristo kyaah' jnä', he- ja- ba' mi-jnään'. Kyaah' be' kiyh', ga' kwan' juu' kih' dsa- hi- sa' laa' judiu hi' cha- ga' jyoh' he- ga' jmeen', heh' he- ga' heeh- dsa- kih' Dio. ¹⁹ Kyaah' be' kih' Jmi-lle' kih' Dio ga' jmeen' ja' koo- nee' he- jah- gaa-. Lä-ja- ga-løø' kwan- juu' kih' Cristo jwi- Jerusalén hi- ngoon' lä-ku' lä-ji- hwa' ja-, lä-ji- ga-tëen' hwa' Ilirico. Lä-kaa- jee' ja- ga' kwan' ju' hmëe' kih' Cristo. ²⁰ Lä-jwë' ja-, ga' kwan' be' ngoon' na' kwan' ju' hmëe' ta' jee' sa' ga' ma-lloo' juu' kih' Cristo, mah' sa' mi-kwaan' ta', ja- ba' jee' ma-løø' jñah'. ²¹ Ga-la' ba' lä-koo- na-sii- he- jah' lä-la-:

Hi- sa' ga' ma-nuu' hii' juu' kiyh', jëëy' ba'.

Hih' dsa- hi- sa' ga' ma-nuu', lä-ngëe' bih'.

Ga'jmeeh' Paa' juu' he- dsa-kay- kuu', kih' øøh' jne' hi- lla-kyaa'

²² Kih' he-ja- ba' sa' hii- kwa' jä' na'jëen- hnäh'. Sa' ma' jään' go-te-. ²³ Pero na', mo-so- cha- jee' niin' hi' ma-hya- ji- ñe- hee' dsen- niin' na'jëen- hnäh'. ²⁴ He-ja- wa-ra- ga-të' jee' niin' ta' España, jmeen' huud-së- dsa-ngëen' ta' na'. Hnoon' na'jëen- hnäh' mah' dsatoohn' miih- jmi- hi- lä-jøh- dsë- jne'. Hi- wa-ra- ga-të' jee' ya-hëen', hnoon' jmeeh' hnäh' be' kin' he- kyaah' niin' ta' cha'ne'. ²⁵ Pero to- ne' niin' ta' Jerusalén na' kwan' be' kih' øøh' jne' hi- tääh' jee' ja-. ²⁶ øøh' jne' hi- tääh' Macedonia kyaah' hi- tääh' Acaya ga' juuh' ga-lääh' miih- kuu' he- ngëen' kih' øøh' jne' hi- tä-nee' hi- tääh' Jerusalén. ²⁷ Lä-ja- lla- dsëy' jmeey' hi' lä-ja- ga-tëëy' jmeey' kih' judiu he'. Jëeh' lä-jëe- dsa- hi- sa' laa' judiu ga-hyoyh' he- la' kwa- Dio ta-la' kih' dsa- judiu. He-ja- lle' kih' hi- sa' laa' judiu, jmee' be' kih' dsa- judiu kyaah'

miih⁻ he⁻ cha⁻ kiyh¹ ka⁻läh^ʔ. ²⁸ Ma⁻la⁺ ma⁻dsaa¹ lä⁺jē⁻ he⁻ jmeen⁻ la⁻ hi⁻ ti⁻lloohn⁻ kuu¹ he⁻ ga⁻juuh¹ ga⁻lääh¹ ja⁻ kwëehn⁻ hi⁻ tä⁻ñee^ʔ, ja⁻ ga⁻dsa⁻ngëen^ʔ ta⁻ na⁻ kyah¹ hnäh^ʔ wa⁻ra⁻ ga⁻tē^ʔ jee¹ niin⁻ ta⁻ España. ²⁹ Ma⁺ ba⁺ jnä^ʔ, cha⁻miih⁻ mi⁻jää¹ Dio hnäh^ʔ kyaah¹ ju¹hmëe^ʔ kih¹ Cristo wa⁻ra⁻ ga⁻lloon¹ ta⁻ jee¹ tääh^ʔ hnäh^ʔ.

³⁰ Chuun^ʔ kyaah¹ hnäh^ʔ øøhn¹, ta⁻la⁺ kih¹ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän⁻ hi⁻ ta⁻la⁺ kih¹ he⁻ hnää⁻ Jmi⁻lle^ʔ jne¹. Ta⁻ jmee⁻ hnäh^ʔ hñaa⁻ hoh^ʔ, kwa¹ hnäh^ʔ be¹ kin⁻, ja⁻ ngiih¹ hnäh^ʔ kin⁻ kih¹ Dio, ³¹ mah¹ sa⁻ cha⁻ he⁻ dsa⁻ngëen^ʔ jee¹ kih¹ hi⁻ chaah⁻ hi⁻ tääh^ʔ Judea. Hi⁻ ngii¹ hnäh^ʔ kin⁻ ka⁻läh^ʔ kih¹ Dio mah¹ ya⁻hi⁻ llu¹ jee¹ ti⁻lloohn⁻ kuu¹ la⁻ kih¹ øøh¹ jne¹ hi⁻ tääh^ʔ Jerusalén. Hnoon¹ wa⁻ heeh⁻ bih¹ llu¹. ³² Lä⁺ja⁻ ngii¹ hnäh^ʔ kin⁻ mah¹ jëe⁻ dsën⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻tē^ʔ jee¹ lloon⁻ jee¹ tääh^ʔ hnäh^ʔ, hi⁻ teeh¹ jne¹ ko⁻jøh^ʔ dsē⁻ jne¹ jee¹ na⁻, cher¹ mah¹ lä⁺ja⁻ hnøø¹ Dio. ³³ Dio, hi⁻ jmee⁻ hii^ʔ ti⁻ jnän⁻, wa⁻ kyaah¹ lä⁺jëe⁻ hnäh^ʔ. Wa⁻ la¹ lä⁺ja⁻.

16

Jee¹ ga⁻dsaa¹ ga⁻hih¹ Paa¹ juu¹

¹ Jmeen⁺ juu¹ kyah¹ hnäh^ʔ øøhn¹, dsa⁻më^ʔ øøh¹ jne¹ Febe jmee⁺ bih¹ kwee⁻ ta⁻ he⁻ hä¹ gooy⁻ gwah⁻ jwii⁻ Cencrea.

² Heeh⁻ hnäh^ʔ lä⁺ hnøø¹ Dsa⁻jøøh¹ jnän⁻, lä⁺ ää⁻ jmi¹ jmeen¹ kih¹ hi⁻ ma⁻na⁻ jngëe¹. Jmee¹ hnäh^ʔ be¹ kiyh¹ cher¹ mah¹ he⁻ lla⁻ kyaay¹, jëeh^ʔ ma⁻ jmeey¹ be¹ kih¹ jwëe^ʔ øøh¹ jne¹ hi⁻ lä⁺ja⁻ ga⁻ jmeey¹ be¹ kin⁻ ka⁻läh^ʔ.

³ Jmee¹ Dio kih¹ Priscila kyaah¹ Aquila, hi⁻ jmee⁺ ta⁻ kih¹ Cristo Jesús ko⁻jøh^ʔ kyaah¹ jnä^ʔ. ⁴ Ma⁻ke⁺ ga⁻hi¹ goo⁻ kiyh¹ ma¹ juuy^ʔ, ga⁻nooy⁻ në¹ kin⁻. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ jnä^ʔ kwan⁻ ti⁻hmaah¹ kiyh¹, lä⁺ja⁻ ka⁻läh^ʔ lä⁺jē⁻ gwah⁻ jee¹ tääh^ʔ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa¹ judiu kwa⁻ ti⁻hmaah¹ kiyh¹.

⁵ Lăˆjaˆ kaˆlăhˆ, jmeéˆ hnăhˆ Dio kihˆ lăˆjĕĕˆ øøhˆ jneˆ hiˆ dsaˆneeˆ chaˆnehˆ kiyhˆ. Hiˆ jmeéˆ hnăhˆ Dio kihˆ Epeneto hiˆ hnaanˆ, hiˆ heˆ toˆnĕˆ gaˆheehˆ juuˆ kihˆ Cristo hwaˆ Acaya. ⁶ Jmeéˆ hnăhˆ Dio kihˆ María hiˆ gaˆjmeéˆ chaˆmiihˆ taˆ jeeˆ kyahˆ hnăhˆ. ⁷ Jmeéˆ hnăhˆ Dio kihˆ Adrónico kyaahˆ Junia. Lăˆuuˆ dsaˆgoonˆ heˆ teˆjuˆ kinˆ kyaahˆ, naˆnäyˆ nehˆneˆ koˆjohˆ kyaahˆ jnäˆ. Lăˆjĕĕˆ apóstole gaˆlăˆhnăyˆ chaˆmiihˆ lăˆuuˆ dsaˆ heˆ, hiˆ gaˆheehˆ jăăˆ kihˆ Cristo lăˆkohˆ jnäˆ.

⁸ Jmeéˆ hnăhˆ Dio kihˆ Amplias hiˆ hnaanˆ, hiˆ hnaahˆ Dsaˆjøøhˆ jnănˆ koˆjohˆ kyaahˆ jneˆ. ⁹ Jmeéˆ hnăhˆ Dio kihˆ Urbano hiˆ jmeéˆ taˆ kihˆ Cristo koˆjohˆ kyaahˆ jnäˆ, hiˆ jmeéˆ hnăhˆ Dio kihˆ Estaqui omeˆ kyaanˆ hiˆ hnaanˆ. ¹⁰ Jmeéˆ hnăhˆ Dio kihˆ Apele hiˆ maˆyaˆ hĕĕˆ lluˆ jeeˆ jmeeyˆ taˆ kihˆ Cristo. Jmeéˆ hnăhˆ Dio kihˆ lăˆjĕĕˆ hiˆ tăăhˆ chaˆnehˆ kihˆ Aristóbulo. ¹¹ Jmeéˆ hnăhˆ Dio kihˆ Herodión dsaˆ hiˆ teˆjuˆ kinˆ kyaahˆ. Jmeéˆ hnăhˆ Dio kihˆ hiˆ tăăhˆ chaˆnehˆ kihˆ Narciso hiˆ jmeéˆ koˆjohˆ kyaahˆ Dsaˆjøøhˆ jnănˆ. ¹² Jmeéˆ hnăhˆ Dio kihˆ Trifena hiˆ kihˆ Trifosa hiˆ jmeéˆ taˆ kihˆ Dsaˆjøøhˆ jnănˆ. Jmeéˆ hnăhˆ Dio kihˆ Pérsida hiˆ hnaanˆ hiˆ gaˆjmeéˆ chaˆmiihˆ taˆ kihˆ Dsaˆjøøhˆ jnănˆ. ¹³ Jmeéˆ hnăhˆ Dio kihˆ Rufo hiˆ naˆlleehˆ kyaaˆ Dsaˆjøøhˆ jnănˆ, hiˆ lăˆjaˆ kihˆ chooyˆ kaˆlăhˆ. Hiˆ heˆ gaˆjmăăˆ jnäˆ lăˆkooˆ jooyˆ. ¹⁴ Jmeéˆ hnăhˆ Dio kihˆ Asíncrito, kihˆ Flegonte, kihˆ Herma, kihˆ Patroba, kihˆ Herme, hiˆ kihˆ lăˆjĕĕˆ øøhˆ jneˆ hiˆ tăăhˆ kyaayhˆ. ¹⁵ Jmeéˆ hnăhˆ Dio kihˆ Filólogo, kihˆ Julia, kihˆ Nereo hiˆ kihˆ dsaˆmĕˆ øøyhˆ, hiˆ lăˆjaˆ kihˆ Olimpa kyaahˆ lăˆjĕĕˆ hiˆ naˆjngĕĕˆ hiˆ tăăhˆ kyaayhˆ.

¹⁶ Jmeéˆ hnăhˆ Dio kihˆ dsaˆkyaahˆ hnăhˆ, hiˆ jaˆ chuhˆ hnăhˆ kiyhˆ lăˆ hnøøˆ Dio. Lăˆkooˆ lăˆkooˆ gwahˆ kihˆ

Cristo jmeē⁺ Dio kyah¹ hnäh^ʔ.

¹⁷ Pero chuun^ʔ kyaah¹ hnäh^ʔ øøhn¹, leeh⁻ hnäh^ʔ kyaah¹ hi⁻ hnøø¹ jmeē¹ to¹ nää¹, hi⁺ jmeey⁻ dsa⁻tēh¹ hnäh^ʔ kih¹ he⁻ kway⁻ jyoh^ʔ juu¹ he⁻ sa⁺ la¹ lä⁻koo⁻ juu¹ he⁻ ma⁻mi⁻tēēh¹ hnäh^ʔ. Ta⁺ jmeē⁻ hnäh^ʔ kō⁻jōh^ʔ kyaayh¹. ¹⁸ Jēēh^ʔ dsa⁻ hi⁻ jmeē⁺ lä⁻ja⁻, sa⁺ jmeey⁻ he¹ kih¹ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän¹, hnooyh⁻ lä⁻jē⁻ he⁻ ngih⁻ tuh⁻dsēy¹ ba¹. Hlēēyh⁻ kyaah¹ juu¹ na¹hñaah¹ ha⁻ lä⁻jee⁺ tih¹ dsē⁻ dsa⁻ mah¹ mi⁻gaay⁻ hi⁻ jlää¹. ¹⁹ Lä⁻kaa⁻ ba¹ ma⁻ñe⁻ dsa⁻, nuuh¹ ba¹ hnäh^ʔ, he⁻ ja⁻ chaan⁻ llu¹ kyaah¹ hnäh^ʔ. Hnoon¹ kyuu^h hnäh^ʔ jmeeh¹ hnäh^ʔ he⁻ llu¹ jmah¹ ba¹, mah¹ sa⁻ lih⁺ he⁻ hliih¹ kyah¹ hnäh^ʔ. ²⁰ Dio, hi⁻ jmeē⁺ hii^ʔ ti¹ jnän¹, चाह^ʔ ba¹ jwääy¹ Tana¹ ta⁺ hwa¹ hu¹ tiih¹ hnäh^ʔ. Wa¹ kwa^ʔ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän¹ lä⁻jē⁻ he⁻ llu¹ kyah¹ hnäh^ʔ.

²¹ Timotä, hi⁻ jmeē⁺ ta¹ kyaah¹ jnä^ʔ, jmeē⁺ Dio kyah¹ hnäh^ʔ. Hi⁺ lä⁻ja⁻ ka⁻läh^ʔ Lucio, kyaah¹ Jason, kyaah¹ Sosipater, he^ʔ ba¹ dsa⁻ hi⁻ te⁻ju⁻ kin⁺ kyaah¹.

²² Jnä^ʔ Tercio ma⁻siin¹ lä⁻jē⁻ juu¹ he⁻ hlēēh⁺ Paa¹. Jnä^ʔ jmeen⁺ Dio kyah¹ hnäh^ʔ.

²³ Hi⁺ Gayo jmeē⁺ Dio kyah¹ hnäh^ʔ. Kiyh¹ gyan¹ na¹, hi⁺ kway⁻ cha¹neh⁻ kiyh¹ jee⁻ dsa⁻ñee⁻ lä⁻jēē⁻ øøh¹ jne¹. Erasto hi⁻ koo¹ ku¹sih⁻ jee⁻ jwii⁻ la⁻, kyaah¹ øøh¹ jne¹ Cuarto jmeē⁻ Dio kyah¹ hnäh^ʔ.

²⁴ Wa¹ mi⁻jää¹ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän¹ lä⁻jēē⁻ hnäh^ʔ. Wa¹ la¹ lä⁻ja⁻.

²⁵ Dio le^ʔ jmeey¹ jäh¹ hnäh^ʔ koo⁻ hweh⁻ kyaah¹ ju¹hmēē¹ kih¹ Jesucristo he⁻ kwan⁺ la⁻. Lä⁻jē⁻ juu¹ la⁻ ma¹ na⁻hmää¹ jää¹, lä⁻jiih¹ ma¹ ga⁻nøø¹ jmi⁻gyuu⁺. ²⁶ Pero na¹ ma⁻lä⁻jnä^ʔ juu¹ la⁻ ta¹ la⁺ kyaah¹ he⁻ ga⁻si^ʔ lä⁻jēē⁻ hi⁻ ga⁻ngēē¹ juu¹ kih¹ Dio llo^ʔjoo¹, lä⁻koo⁻ la¹ mada⁻ kih¹ Dio hi⁻ chaa⁻ lä⁻jē⁻

joh' jmií' cha-. Ga'mi'jnäy- juu' la- mah' lä'dsoo' dsë'
lä'jēē' dsa- hi' lä'ja- lä'nuyh' kiyh'.

²⁷Jaa- Dio ba' hi- kyuu~ cha-miih-. Wa' la' juuh- kiyh'
lä'jēē' joh' jmií' cha-, ta' la' kih' Jesucristo. Wa' la' lä'ja-.

Hmooh hmëë he- ga-jmee Jesucristo; Salmos
New Testament and Psalms in Chinantec, Ozumacín
(MX:chz:Chinantec, Ozumacín)

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Ozumacín

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Ozumacín [chz], Mexico

Copyright Information

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Psalms

in Chinantec, Ozumacín

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22
